

A Hűvösvölgyi Gesztenyés kert Óvoda

Pedagógiai Programja

Hatályba lépés: 2025.szeptember 01.
Felülvizsgálva és módosítva: 2025.08.15.

Hűvösvölgyi Gesztenyés kert Óvoda
Budapest, Völgy u.3.
OM: 102873

Környezeti nevelésre épülő Pedagógiai Program

A módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt változat.

.....
Sümegi Szilvia
igazgató

A programot benyújtotta az intézmény igazgatója és a Hűvösvölgyi Gesztenyés kert Óvoda nevelőtestülete.

Hatályba lépés: 2025.szeptember 01.
Felülvizsgálva és módosítva: 2025.08.15.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Intézmény OM azonosítója: 102873	Készítette: ..... Sümei Szilvia igazgató ph. Az Nkt. 26.§ (1.) bekezdése szerint a nevelőtestület bevonásával
Legitimációs eljárás- Az érvényességet igazoló aláírások	
Az Nkt. 26.§ (1.) bekezdése alapján a pedagógiai programot az óvoda nevelőtestülete véleményezte és az 1/2025. határozatszámon elfogadta: ..... a nevelőtestület nevében	A 20/2012. VIII. 31. EMMI rendelet 118.§ (3.) a) bekezdése alapján az óvoda szakmai munkaközössége szakmai véleményt nyilvánított: ..... szakmai munkaközösség-vezető
Az Nkt. 26.§ (1.) bekezdése alapján Sümei Szilvia, a Hűvösvölgyi Gesztenyés kert Óvoda igazgatója nyilatkozom, hogy a pedagógiai program jelenlegi módosítása a fenntartótól többletfinanszírozást nem igényel. ..... igazgató ph	Az Nkt. 77.§ (5.) bekezdése alapján a pedagógiai programot a Szülői Szervezet megismerte és támogatja: ..... a Szülői Szervezet nevében
Az Nkt. 26.§ (1.) és a 83.§ (2) g) pontja alapján a Hűvösvölgyi Gesztenyés kert Óvoda pedagógiai programját a fenntartó a ..... számú határozatával jóváhagyta: ..... a fenntartó képviselőjében	
A dokumentum jellege: nyilvános Megtalálható az óvoda honlapján: www.gesztenyeskertovi.hu	Érvényes és hatályos a kihirdetés napjától 2025.szeptember 01-től a visszavonásig.
Határozatszám: 1/2025.	Készült 2 db eredeti példányban

ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

A Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Húvösvölgyi Gesztenyés kert Óvoda pedagógiai programja 2025. augusztusában készült.

Érvényessége: A fenntartó jóváhagyását követően a kihirdetés napján 2025. szeptember 1-jén lép életbe és visszavonásig érvényes. Ezzel egy időben hatályon kívül helyeződik a korábbi, 2016.06.10-én elfogadott pedagógiai program.

Területi hatálya kiterjed:

- az óvoda területére,
- az óvoda által szervezett - a pedagógiai program megvalósításához kapcsolódó - óvodán kívüli programok helyszínére.

Személyi hatálya kiterjed:

- az óvodával jogviszonyban álló minden óvodapedagógusra és alkalmazottra,
- az óvodával jogviszonyban álló minden gyermekre,
- azon személyekre, akik az intézményekkel jogviszonyban nem állnak, de részt vesznek az feladatainak megvalósításában.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata:

A program felülvizsgálata 5 évente történik.

A pedagógiai program módosításának lehetséges indokai:

- szervezeti átalakítás,
- a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt,
- törvényi előírások módosulása
- egyéb érdekegyeztető fórum, módosítási javaslata.

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet a(z):

- igazgató,
- nevelőtestület tagja,
- szakmai munkaközösség,
- szülői szervezet,
- óvoda fenntartója.

A pedagógiai program módosítását az érvényes és hatályos jogszabályok alapján a nevelőtestület fogadta el és az óvoda igazgatója hagyta jóvá. A módosított és jóváhagyott pedagógiai programot 2025. szeptember 1. napjától kell bevezetni.

Nyilvánosság biztosítása:

- az intézmény honlapján: www.gesztenyeskertovi.hu
- az igazgató irodájában
- OH hivatalos lapján/KIR közzétételi listán

Tájékoztatás a pedagógiai programról:

- A kiscsoportos gyermekek szülei számára tartott első szülői értekezlet alkalmával az igazgató vagy az általa átruházott hatáskörben megbízott személy átfogó tájékoztatást nyújt a pedagógiai program tartalmáról.
- A pedagógiai programmal kapcsolatos kérdéseket a nevelési év ideje alatt bárki, bármikor felteheti az intézmény vezetőjének, aki azokra az ügyintézési határidőn belül érdemi választ ad. Ennek pontos időpontja a szülővel történő előzetes egyeztetés alapján kerül meghatározásra.
- Szóbeli érdeklődésre a szülő szóbeli tájékoztatást kaphat az óvoda képviselőjére jogosult személyektől. Írásbeli kérés a nevelési év ideje alatt bármikor benyújtható az igazgatónak címezve, aki az ügyintézési határidőn belül írásbeli tájékoztatást nyújt.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény
- A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 77/2025. (IV.15.) kormányrendelet az óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm.rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú rendeletek módosításáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról 1. számú melléklet 5
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- A nemzetiség óvodai nevelésének és a nemzetiség iskolai nevelés - oktatásának irányelve
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola -egészségügyi ellátásról
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus -továbbképzésről, a pedagógus -szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata

Bevezető gondolatok

„Minden egyes gyermek egy csoda.
Ha ajtót nyitunk előttük, esélyt adunk nekik,
hogy kibontakoztassák a személyiségüket, a tehetségüket.
Nem kell hozzá mást tenni, csak egymásból a jót „kiszerezni” „
(Böjte Csaba)

A környezeti nevelésre épülő helyi pedagógiai programunk a nevelőtestület által elkészített saját program, melyet az Óvodai Nevelés Országos Alapprogram iránymutatása, szellemisége, cél- és feladatrendszer alapján a Hűvösvölgyi Gesztenyés kert Óvoda sajátosságainak figyelembevételével készült. Tükrözi az óvoda szellemiségét, figyelembe veszi a fenntartói elvárásokat, a helyi adottságokat, és törekszik a szülői igények kielégítésére is. Az óvoda szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelmekben és tevékenységekben gazdag óvodai életet teremt, mellyel biztosítja a gyermeki szükségletek kielégítését, a gyermekek fejlődését és fejlesztését, az iskolai életre való felkészítést.

Programunkban kiemelten jelenik meg a környezettudatos szemlélet megalapozása, az egészségnevelés és a mozgásfejlesztés prioritása.

A pedagógiai munkában elsődlegesnek tartjuk:

- ◆ a gyermekek mindenkinek felett álló érdekének szem előtt tartását,
- ◆ a gyermeki jogok tiszteletben tartását,
- ◆ az érzelmi biztonság megteremtését,
- ◆ a szeretetteljes nevelés megvalósítását
- ◆ a gyermeki játék szabadságát
- ◆ a sikeres iskolai életre való felkészítést

Bízunk abban, hogy az óvodánkba járó gyermekek kellemes, derűs, harmonikus éveket töltenek itt és biztos alapokon nyugvó ismeretekkel, képességekkel kezdik el iskolás éveiket. Az is fontos számunkra, hogy a gyermekek szülei - az óvodába lépés pillanatától - ismerjék pedagógiai programunkat, az abban foglaltakat elfogadják és megvalósítását támogassák.

I.1. AZ ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI

OM azonosítószám: 102873

Megnevezés: Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Húvösvölgyi Gesztenyés kert Óvoda

Székhelye: 11021 Budapest, Völgy u. 3.

Elérhetősége: Tel.: 06 1 394 2979 E-mail: huvosvolgyi.gesztenyeketovi@gmail.com

web: www.gesztenyeskertovi.hu

Fenntartó, irányító és felügyeleti szerv: Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat

Székhelye: 1024 Budapest, Mechwart liget 1.

Statisztikai törzsszáma: 677666

Az alapítás éve: 1974

Csoportok száma: 5

Az óvodai nevelés nyelve: magyar

Az óvoda jogállása

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel. Önálló jogi személy, az alapító okirat rendelkezése szerint részben önálló költségvetési, az előirányzatok feletti rendelkezési jogosultság szempontjából részjogkörrel rendelkező költségvetési szerv. Vállalkozási tevékenységet nem folytat.

Az intézmény tevékenységi köre az Alapító okiratban található.

Kiemelt feladatunk

Az alapító okiratban foglaltak szerint az alapfeladatokon túl sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése.

Ellátjuk a különleges bánásmódot igénylő:

- autista (autista spektrum zavar) gyermekek integrált nevelését,
- a beszéd fogyatékos gyermekek integrált nevelését,
- a mozgássérült gyermekek gyermekek integrált nevelését,
- integráltan nevelhető tanulásban akadályozott gyermekek nevelését,
- egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartás szabályozási zavarral) küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését is.

I.2. ÓVODÁNK BEMUTATÁSA

A Húvösvölgyi Gesztenyés kert Óvoda a budai hegyek lábánál, szép természeti környezetben, jól felszerelt óvodakertben kertben található.

Kapuit a II. kerületi Tanács 1974-ben nyitotta meg két csoporttal, majd mára már a Budapest II. Kerületi Önkormányzat fenntartásában, öt, életkorilag homogén csoportban folyik a magas színvonalú nevelőmunka. A Gesztenyés kert nevet az óvoda 20. születésnapjának alkalmából vettük fel, ezzel is kifejezve, hogy nevelésünkben kiemelt szerepe van a környezeti nevelésnek és a természeti környezet megszerettetésének. 2022 óta intézményünk egy épületben működik a Völgy utcai Ökumenikus Óvodával.

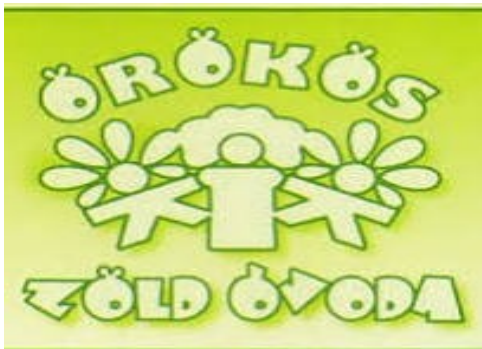

A nagy terekkel rendelkező, korszerű óvodaépület gazdagon felszerelt, otthonos, barátságos csoportszobákkal és egy hatalmas tornateremmel várja a gyermekeket. A közel 80 nm-es csoportszobák tágasak, világosak, gazdagon felszereltek. A természetes anyagok használata, az élő természet megjelenítése az épületben és a csoportszobákban prioritást élvez. A folyosón és a csoportokban elhelyezett természeti képek, az akváriumok és zöld növények jelenléte a környezeti nevelés azon elemeihez tartoznak, melyek segítik a kisgyermekek környezetnevelési világlátását, a környezettudatos személyiség fejlődésének kialakítását.

Óvodánk igényes, jó tárgyi- és eszközellátottsággal bír. Mind a csoportszobák, mind a tornaterem és az óvodaudvar is gazdagon felszerelt.

Büszkén mondhatjuk, hogy a területben a mi óvodánk rendelkezik az egyik legnagyobb játszóudvarral, amit maximálisan ki is használunk sok időt töltve a szabad levegőn. A tervszerűen, szépen kialakított óvodakertben minden korosztály megtalálhatja a számára legkedvezőbb tevékenységet. Változatos játészóeszközök, mászóókák, biciklipálya, nagy homokozók kínálnak izgalmas szabad játékot, valamint számtalan lehetőség nyílik minden évszakban a természet megfigyelésére és tapasztalatok szerzésére.

A környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés területén végzett szakmai munkánk elismeréseként 2017-ben az óvoda elnyerte az „Örökös Zöld Óvoda” címet, és rendelkezünk a Madárbarát Kert tanúsítvánnyal is.

Óvodai nevelőmunkánk a családi nevelésre épül, ezért elengedhetetlennek tartjuk a családokkal való harmonikus, kölcsönösen jó, segítőkész együttműködést. Ennek érdekében sok, „szülői programot” biztosítunk napi beszélgetések, fogadóórák, szülői értekezlet, kerti nap, bakancsos túrák és az ünnepek alkalmával.

Külön helyiség biztosított a logopédusi, fejlesztő-és gyógypedagógiai foglalkozásokhoz.

Hivatásunkban szakmai prioritásként kezeljük a következő óvodapedagógiai feladatokat:

- a közösségi nevelést, közösségformálást, szocializációt,
- a szabad játékot,
- az anyanyelvi nevelést,
- a magyarság-tudat alakítását és hazánk hagyományainak ápolását,
- a környezettudatos és egészséges életmód megalapozását,
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztését, az óvodánk Alapító Okiratában meghatározottak alapján.

II. ÓVODAI NEVELÉSÜNK ALAPELVEI

II.1. Gyermekkép

Gyermekképünk alapgondolata abból indul ki, hogy a kisgyermek mással nem helyettesíthető, egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. Fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, és a spontán, tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

Hisszük, hogy a gyermeki személyiség maradéktalan kibontakoztatásához a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe döntően meghatározó.

Nagy szüksége van az érzelmi támaszt nyújtó, biztonságot adó, gondoskodó, szerető családi és nevelői légkörre. Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, és meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Mivel az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család, nagy hangsúlyt fektetünk a szülők érzelmi nevelésére is. Ehhez biztosítunk kötött és kötetlen programokat. Fontosnak tartjuk a napi információáramlást a gyermek-és a szülő érzelmi biztonságának érdekében. Együttműködünk a családokkal, vállaljuk az inkluzív nevelés értékeinek közvetítését.

Azt szeretnénk, ha gyermekeink egészséges életvitelt, érzelmekre épülő, szociális viselkedési mintát örökítenének tovább.

Arra törekszünk, hogy a gyerekek jussanak el az önismeret, az önmegvalósítás, önérvényesítés lehető legmagasabb szintjére, majd az iskolába kerülve énjüket legyenek képesek teljesítményeiken keresztül érvényesíteni. Az érzelmi biztonság nyújtotta alapon jussanak el a kezdeményező-koo-peratív, szociális magatartás, viselkedés szintjére, élvezve a szeretetteljes testi-lelki gondozást.

II.2. Pedagógiai hitvallás

Pedagógiai hitvallásunk egyik alappillére, hogy a gyermekek érzelmi biztonságot nyújtó, meleg, otthonos, barátságos légkörben nevelkedjenek. Erről a 30 főből álló lelkes, magas szakmai felkészültségű, gyermekszerető alkalmazotti közösség gondoskodik.

Valljuk, hogy a „nevelés a pedagógusok politikai hitvallása”, vagyis társadalmi céljaink konkrét ismerete és vállalása nélkül nem lehet megtalálni a nevelés igazi célját, a nevelési tényezők egymást erősítő hatású érvényesülését.

Az óvodával szemben támasztott igény az, hogy a szorosan a családi neveléssel együtt alapozza meg a gyermekek személyiségének harmonikus fejlődését. Meggyőződésünk, hogy a ma óvodájának nagysága abban rejlik, hogy alapvető feladatát mindenkor a nevelés-emberformálás szolgálatába állítja, s e felelősségteljes munka csak derűs, kiegyensúlyozott, meleg elfogadó, a gyermeki jogokat maradéktalanul tiszteletben tartó, a gyermekek érdekeit a legmesszebbmenőkig kielégítő környezetben valósulhat meg.

Az a célunk, hogy az óvoda a legjobb „nevelő műhely” legyen, hiszen ebben a műhelyben a „legnemesebb anyaggal,” az emberrel dolgozunk, ahol a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Milyen is legyen az általunk nevelt kisgyermek?

- ☺ legyen igazi gyermek, aki egészséges és vidám,
- ☺ érezze magát biztonságban, elfogadva és megbecsülve,
- ☺ értse és élje a szépet,
- ☺ találja meg a harmóniát és a szeretetet a világban

II.3. Óvodakép

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja szerint az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a család pedig az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere. Nevelésünk alapelve, hogy a gyermeket elfogadjuk, tiszteljük, szeretjük, megbecsüljük. Tudatos pedagógiai munkával segítjük a gyermek személyiségfejlődését, egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.

Gondoskodunk az érzelmi biztonságot nyújtó játékos, derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről, a szociális képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról.

Programunk pedagógiai tevékenységrendszere és óvodánk személyi, tárgyi és pedagógiai környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

Élményekkel teli, gazdag tevékenységet biztosítva alakítjuk a gyermekek mindennapjait. Segítjük, támogatjuk a következő életszakaszba átlépés pszichikus feltételeinek kialakulását.

Törekszünk az életkori és egyéni sajátosságok támogatására - az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, a nemzeti identitás erősítését, a nemzetiségi hagyományok átörökítését, a nemzetiségi gyermekek nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Törekvésünk, hogy a minket választó szülői közösséggel, intézményünk fenntartójával, illetve a minket segítő pedagógiai, egészségügyi, valamint speciális fejlesztést irányító intézményekkel és szakemberekkel jó kapcsolatot alakítsunk ki.

Alapelveink

- A nevelőmunka középpontjában a gyermek áll
- A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi
- A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermeki személyiség fejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatások a gyermek személyiségéhez igazodnak
- A gyermeki szükségletek kielégítése
- Az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése
- A testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakítása
- A gyermeki közösségben végezhető sokszínű - életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységek biztosítása, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játéokra
- A gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak biztosítása
- A gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezet biztosítása
- Az egyenlő hozzáférés biztosítása
- Az emberi értékek közvetítése
- Nevelési folyamatainkban az inkluzív, befogadó pedagógiai törekvések, az integráció és a differenciálás elveinek érvényre juttatása
- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, az óvoda fontos kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet biztosít
- A gyermeki és az alapvető szabadságjogok elismerése

Céljaink

- a 3-7 éves gyermekek sokoldalú harmonikus személyiségfejlesztése, egyéniségük kibontakoztatásának elősegítése az életkori és az egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével,
- szociálisan, szomatikusan és mentálisan egyaránt fejlett, együttműködésre képes, önállóan gondolkodó gyermekeket neveljünk, akik az óvodáskor végére a belső érés, a családi és az óvodai nevelés együttes hatásának révén eléri az iskolakezdéshez szükséges fejlettsége
- környezetbarát szemlélet és környezettudatos magatartás kialakítása
- a gyermeki személyiség kibontakozás megsegítése, a hátrányok csökkentése az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is)
- egyenlő bánásmód elvének érvényesítése
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése

Feladataink

- a gyermekek feltétel nélküli szeretete, elfogadása, tisztelete, megbecsülése, az egyéni sajátosságokhoz igazodó differenciált fejlesztése
- a gyermeki szükségletek kielégítése érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkör biztosítása,
- testi-szociális, értelmi képességek egyéni-és életkor specifikus alakítása, sokszínű tevékenység biztosítása a szabad játék és a tervezett tevékenységek során
- egyéni képességeikhez igazodó műveltségtartalmak közvetítése, személyi, tárgyi környezet biztosítása
- az „Örökös Zöld Óvoda” cím elnyerésével a környezetorientált szemléletmód tudatosítása a gyermekek nevelésében; a fenntarthatóság, a környezettudatos nevelés alkalmazásával
- a családban kialakult kulturális és világnézeti hagyományok figyelembevétele,
- a nemzetiséghez tartozó és a migráns gyermekek önállóságának, önazonosságának megőrzése, ápolása, erősítése

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a feladataink

- az együttneveléshez szükséges feltételek megteremtése
- közösségbe illeszkedés segítése
- az esélyegyenlőség, fejlesztés biztosítása szakember segítségével az illetékes Szakértői Bizottság véleménye alapján
- a kiemelkedő képességek erősítése, ezáltal a hiányzó vagy elmaradt funkciók helyreállítására való törekvés
- gyógypedagógus bevonásával diagnózisra épített differenciált fejlesztés

III. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Célunk, hogy az óvoda optimális személyi és tárgyi feltételeket tudjon biztosítani a kisgyermek számára személyiségük kibontakoztatásához, a minőségi pedagógiai munka elvégzéséhez.

III.1. Tárgyi feltételek

Az óvoda berendezési, felszerelési tárgyai színben, méretben a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelőek. A berendezési tárgyaknál a természetes anyagok, harmonikus színek, az esztétikus, igényes bútorok, eszközök dominálnak.

Tornatermünk kifejezetten jó eszközállománnyal bír, segítve a gyermekek csoportos és egyéni mozgásfejlesztését. (bordásfal, tornapadok, zsámolyok, ugrószekevény, WESCO készlet, Mozgáskotta, különböző méretű labdák, karikák, kézi szerek, trambulinok stb.).

A program megvalósítását támogató eszközök, felszerelések

A környezeti nevelés hatékonyságát segíti elő a minden csoportban megtalálható „élősarok”, az akváriumok, valamint mikroszkópok, nagyítók, bogárnézők, érzékelés-, észlelés- és gondolkodásfejlesztő játékok, gyermekek által is használt természeti és tudományos könyvek. Óvodai munkát segítő infotechnikai eszközök: fényképezőgép, laptopok (csoportonként is),

nyomtatók, fénymásolók, szkennerek, bluetooth hangszórók. Az óvoda udvarán komposztáló, kiskert, fűszerkert, madárodú, madáretető segítik a környezeti nevelés tevékenységközpontú, cselekedtető megvalósítását és a gyermeki szemlélet formálását.

A gyógypedagógiai fejlesztéshez szükséges eszközök a rendelkezésünkre állnak.

Az óvoda teljes felszereltséggel biztosítja a programban vállalt feladatok megvalósítását (mely évenkénti költségvetési keret függvénye, amit a fenntartó mindenkor gazdasági helyzetének megfelelően biztosít).

III.2. Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus. A gyermekcsoportokban a nevelő- fejlesztő munkát az óvodánk teljes nyitva tartása alatt, felsőfokú végzettségű óvodapedagógusok végzik. Csoportjainkban 2 fő óvodapedagógus dolgozik heti váltásban, a déli órákban fedési idővel. Munkájukat, a gyermekek gondozását-nevelését csoportonként egy fő pedagógiai asszisztens és egy fő dajka segítik. Munkánk eredményességének feltétele, az egy csoportban dolgozó óvodapedagógus, pedagógiai asszisztens és dajka összehangolt munkája, pedagógiai elveinek, nevelési gyakorlatának egyeztetése.

Az SNI gyermek nevelését-fejlesztését az óvodapedagógus az utazó gyógypedagógussal együttműködve látja el. A szükséges kiegészítő fejlesztésekről gyógypedagógus, logopédus, óvodapszichológus és utazó szakszolgálati szakemberek gondoskodnak. Az óvoda működését az óvodatitkár, valamint a konyhásokból, takarítók, és karbantartókból álló technikai személyzet segíti, munkájuk nélkülözhetetlen a gyermekek ellátásában.

Óvodánkban az engedélyezett létszám 30 fő. A törvény által előírt létszám a fenntartó engedélyezésével bővült.

Igazgató	1 fő
Igazgatóhelyettes (egyben óvodapedagógus)	1 fő
Óvodapedagógus	9 fő
Gyógypedagógus	1 fő
Óvodatitkár	1 fő
Gyógypedagógiai asszisztens	1 fő
Pedagógiai asszisztens	4 fő
Dajka	5 fő
Takarító	4 fő
Konyhai dolgozó	2 fő
Karbantartó	1 fő
Intézményi létszám összesen	30 fő

III.2. 1. A nevelőtestület képzettségi mutatói

Végzettség típusa	fő	Terület megnevezése
Felsőfokú, főiskolai végzettséggel rendelkező pedagógus	12 fő	óvodapedagógia/gyógyypedagógia
Felsőfokú, egyetemi végzettséggel rendelkező pedagógus	1 fő	gyógyypedagógia
Másoddiplomás képzésben részt vett	2 fő	fejlesztőpedagógia
Szakvizsgával rendelkező pedagógus	2 fő	fejlesztőpedagógia/közoktatás vezetés

III.2.2. Az óvodában működő munkaközösségek

Munkaközösség megnevezése	Munkaközösség célja	Munkaközösség vezetője	Munkaközösség szintje
Környezeti munkaközösség (KÖNEM)	Az óvodai környezetnevelési program szakmai segítése	óvodapedagógus	helyi szintű munkaközösség
Kockagömbölyítő munkaközösség		gyógyypedagógus	helyi szintű munkaközösség
Művészeti munkaközösség	Intézményi jogyakorlatok átadása a művészeti, vizuális, esztétikai nevelésen keresztül	óvodapedagógus	kerületi szintű munkaközösség
Kerületi környezeti munkaközösség	Környezetnevelési jogyakorlatok átadása, szakmai-módszertani bemutatókon keresztül	óvodapedagógus	kerületi szintű munkaközösség

Továbbképzések

A pedagógusok a szakmai tájékozottságuk, tudásuk fejlesztése érdekében rendszeresen részt vesznek továbbképzéseken. Annak érdekében, hogy a sajátos nevelési igényű gyermek nevelését-fejlesztését el tudják látni, speciális továbbképzéseken való részt vétellel, folyamatos önképzéssel bővítik az együttneveléshez szükséges ismereteiket.

A továbbképzési terv elkészítésénél előtérbe kerülnek az intézmény programját támogató képzések, de fontos a pedagógusok egyéni érdeklődése is.

III.3. Csoportok megszervezése

Figyelembe véve az óvoda hagyományait, adottságait, valamint az óvodapedagógusok attitűdjét, óvodánkban homogén életkorú csoportokat szervezünk. Törekszünk arra, hogy az együttnevelés

keretein belül- lehetőség szerint- csoportonként maximum két fő sajátos nevelési igényű gyermeket vegyünk fel.

Csoportszervezés elvei

- homogén csoportok: az egymáshoz közel álló életkorú gyermekekből alakítjuk
- az óvodapedagógusok lehetőség szerint 3-illetve 4 évig vigyék csoportjukat
- a csoportok létszáma a törvényi előírások szerinti kereten belül maradjanak

III.4. HETIREND, NAPIREND

A gyermekek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez, a napirend és a hetirend biztosítja a keretet. A napirendet és a hetirendet a csoportok óvodapedagógusai alakítják ki a gyermekek életkorának, fejlettségi szintjének figyelembe vételével.

A napi és hetirend keretén belül megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek képességét, ismereteit, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósítjuk meg. Az egész nap során érvényesülnie kell a folyamatosság és a rugalmasság elvének, elkerülve ezzel a felesleges várakozásokat. A rugalmas napirend kialakításával az elmélyült, nyugodt tempójú tevékenységekre biztosítunk időt. tevékenységek tervezésénél a kötetlenség és a választhatóság alapvető elvárás.

A legtöbb időt a játékra fordítjuk, a reggeli és délutáni összevont működés ideje alatt is a szabad játék a gyermekek elsődleges tevékenysége. A lehetőségek kihasználásával minél több időt töltünk a szabadban (levegőzés, játék, különböző tevékenységek).

A pihenés hosszát, a gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni szükségleteinek összehangolásával alakítjuk ki a csoportokban. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

III.4.1. Napirend

A napirend összeállításának elvei:

- rugalmas, folyamatos, alakítható és változtatható legyen azért, hogy alkalmazkodjék a gyermekek különböző tevékenységéhez és egyéni szükségleteihez
- a játék, mint a gyermekek életkorából adódó fő tevékenység határozza meg
- a tevékenységek között helyes arányokat alakítsunk ki

Javasolt napirend

Napirend		
Tevékenység		Tevékenység megnevezése
Kezdet	vége	
6.00	7.30	Intézmény nyitása, gyermekek fogadása, gyülekezés az ügyeletes csoportban

7.30	10.00	Játék, egyéb szabadon választott tevékenység, testápolás, folyamatos tízórai (8.00-9.15),
	10.30	szervezetten irányított kötelező vagy kezdeményezett tevékenységek (verselés, mesélés; ének, zene, népi játék, tánc; rajzolás, festés, mintázás, kézi munka; a külső világ tevékeny megismerése, mozgás), testápolás, gyümölcs-zöldség fogyasztás, öltözködés
10.00	11.30	Játék, mozgás a szabadban, mindennapos testnevelés
10.30	12.00	
11.30	12.30	Öltözködés, testápolás, előkészület az étkezéshez, ebéd, testápolás, előkészület a pihenéshez
12.00	13.00	
12.30	14.30	Mesehallgatás, délutáni pihenés
13.00		
14.30	15.15	Ébredés, testápolás, uzsonna
15.15	17.00	Játék, levegőzés, egyéb szabadon választott tevékenység, egyéni képességfejlesztés
17.00	18.00	Játék, egyéb szabadon választott tevékenység az ügyeletes csoportban vagy az udvaron

III.4.2. Hetirend

A hetirendet a csoportban dolgozó óvodapedagógusok alakítják ki a korcsoportra jellemző életkori sajátosságok, a gyermekek fejlettsége és a kitűzött célok figyelembevételével. Fontosnak tartjuk a komplexitásban rejlő lehetőségeket, valamint a szabad játék kitüntetett szerepét. Minden nap egy-egy kiemelt tevékenységi terület köré csoportosítva valósítjuk meg a komplex ismeretnyújtást, amely kötetlenül vagy csoportos foglalkozások szervezésével kötött formában valósul meg a differenciálás lehetőségeinek figyelembe vételével. Fejlesztésünk a játékban, játékon keresztül valósul meg.

A hetirend összeállításának elvei

- változatos tevékenységek kövessék egymást
- heti egy alkalommal a mozgás, mint kötelező foglalkozás jelenjen meg
- a témához kapcsolódóan, élménynyújtás, tapasztalatszerzés, kirándulás
- minden terület jelenjen meg a hét valamely napján, a célokhoz, feladatokhoz igazodóan

Szervezeti formái

- kötelező foglalkozás: mozgás, mozgásos játékok
- a tevékenységekben megvalósuló tanulás: az óvodapedagógusok döntési joga, a gyermekcsoport fejlettségi szintjének megfelelően meghatározni, változtatni a kötelező foglalkozások vezetésének elvét
- a tevékenységekben megvalósuló kezdeményezés: verselés, mesélés, ének, zene, énekes játék, gyermektánc, rajzolás, festés, mintázás, kézi munka, külső világ tevékeny megismerése, matematikai tapasztalatszerzés, munka jellegű tevékenységek

A feldolgozandó anyag, a tevékenységformák jellemzői alapján az óvodapedagógusok, a csoport és részképességek, igények és egyéni tulajdonságok figyelembevételével döntenek el a munkaformák szervezését.

Korcsoport	Külső világ tevékeny megismerése	Mesélés- verselés	Ének, zene, népi játék, tánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	Mindennapos mozgás
3-4 évesek	10-15'	5-15'	10-15'	10-20'	10-20'
4-5 évesek	15-20'	15-20'	15-20'	15-30'	15-25'
5-6-7 évesek	15-35'	15-35'	15-35'	15-35''	25-35'

IV. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

IV.1. Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi, lelki és értelmi fejlesztése.
Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

IV.2. Az egészséges életmód alakítása

Céljaink

- az egészségtudatos magatartás és az egészséges életvitel iránti igény kialakítása
- a gyermekek, testi fejlődésének elősegítése
- mozgásfejlesztés
- a gyermekek természetes mozgásigényének kielégítése
- kiemelt figyelem a mozgás preventív egészségügyi hatásaira
-

Az óvodapedagógus feladatai

Biztosítsa a gyermek testi fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezetet, amelyben a gyermekek testi és lelki szükségletei kielégítést nyernek.

- Alakítsa ki az egészséges életmód szokásait, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés figyelembe vételével
  - Alapozza meg a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó viselkedést, a környezettudatos magatartás jegyében
  - Biztosítsa a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezetet, játszóhelyet a csoportban és a szabadban egyaránt.
  - A szabad mozgás biztosításával, és változatos mozgásformákkal segítse elő a gyermekek természetes mozgásfejlődését, mozgásigényének kielégítését
  - A gyermeki testi képességek fejlődésének elősegítésével, biztosítsa a harmonikus, összerendezett mozgásfejlődést
-
- ❖ Gondoskodjon a csoportszoba megfelelő hőmérsékletéről, szellőztetéséről, és párologtatásáról.
  - ❖ Biztosítsa a pihenés nyugodt feltételeit.
  - ❖ Ismerje meg a gyermekek otthoni gondozásával kapcsolatos szokásokat.
  - ❖ Kísérje figyelemmel a gyermekek fejlődését, az esetleges veleszületett rendellenességek felismerésére, korrekciójára kérje orvos segítségét.
  - ❖ Gondoskodjon a sajátos nevelési igényű gyermekeknél a megfelelő szakemberek bevonásáról – és segítse a speciális gondozó, prevenciós és korrekciós, testi-lelki nevelési feladatok ellátását
  - ❖ Tájékoztassa a szülőket a gyermek fejlődéséről az egészséges életmódot elősegítő óvodai szokásokról, programokról. A fakultatív programokba vonja be a szülőt is.
  - ❖ Olyan magatartás mintát közvetítsen, amelyek a gyermek értékrendjébe bevésszük.
  - ❖ Buzdítsa szülőket is e szemléletmód támogatására, követésére.
  - ❖ Figyeljen oda a speciális étkezést igénylő gyermekekre.
  - ❖ Gyakoroltassa a terítés technikáját, odafigyel esztétikumára.
  - ❖ Gyakoroltassa a kanál, villa, kés helyes használatát.
  - ❖ Szükség szerint segítséget nyújt a WC papír és a zsebkendő használatában.
  - ❖ Alakítsa a kulturált mosdóhasználat igényét.
  - ❖ Szükség szerinti nyújtson segítséget az öltözködésben.
  - ❖ Biztosítsa a gyermek levegőzését -10 fokig.
  - ❖ A nap folyamán többször szellőztesse a csoportszobát.
  - ❖ A pihenésre meséléssel, relaxációs halk zenével hangolódik, a gyermekek igényéhez alkalmazkodva közvetlen jelenlétével támogatja pihenésüket, nyugalmukat.
  - ❖ Ismerteti, betartatja a nap folyamán adódó lehetséges balesetek megelőzésének érdekében bevezetett szokásokat, szabályokat.
  - ❖ Kihhasználja a gondozás alkalmával az anyanyelvi, érzelmi nevelés lehetőségeit.

Tartalom

- ❖ Az életkori sajátosságoknak megfelelő szintű információinak átadása az adott témában
- ❖ Az egészséges életmód választását megkönnyítő, egészséges táplálkozás, egészséges életvitellel kapcsolatos attitűd formálása.

Gondozás

Az óvodai nevelés alapvető eszköze. A test ápolása fontos a gyermek testi fejlődése és egészségének megőrzése szempontjából, valamint jelentős szerepet játszik a helyes életmód megalapozásában. A gondozásban a család és óvoda együttműködése nélkülözhetetlen. A gyermek gondozásának alapja az óvónő és gyermek közötti meghitt, megértő viszony, valamint a kapcsolatukat jellemző pozitív attitűd. A beszoktatás ideje alatt a gyermekekkel együtt végezzük a teendőket, hogy megtanulhassák a helyes testápolási szokásokat és ezek helyes sorrendjét. Az egy csoportban dolgozó óvónők és dajkák a szükségleteket kielégítő szokások pontos menetében, az azonos gyakoroltatás érdekében összehangoltak legyenek.

Étkezés

Az óvodába lépéstől kezdődően a kulturált étkezési szokásokkal ismertetjük meg és gyakoroltatunk a gyermekekkel. Figyelembe vesszük a gyermekek egyéni tempóját, a már meglévő étkezési szokásait. Tapintatosan ösztönözzük őket a számukra még ismeretlen ételek kóstolására is gondoskodunk a szervezet számára szükséges napi vitamin, folyadék és tápanyagbevitelről. A napi háromszori étkezések közötti időben rendszeresen fogyasztanak gyümölcsöt, zöldségfélét. Étrendjükből az édességeket visszaszorítjuk, helyettük gyümölcssalátát, zöldségfélét fogyasztanak. A születésnapokat gyümölcscsel, zöldséggel ünnepeljük, édességet nem fogadunk el. A tízórait folyamatos étkezés keretében fogyasztják el a gyermekek. Az ebédet és uzsonnát kötött időben, a napirend szerint szervezzük, de figyelembe vesszük a gyermekek étkezési tempóját. Az ételérzékeny gyermekekre különösen odafigyelve gondoskodunk és biztosítjuk számukra a megfelelő higiénés és diétás ellátást a szállító konyha és a fenntartó segítségével (eljárásrend szerint).

Testápolás

Rendszeres gyakorlással, segítségadással, bátorítással ösztönözzük a gyerekeket a saját testük tisztán tartására. Fokozatosan szoktatjuk őket a testápolással kapcsolatos teendők önálló elvégzésére. A fogmosás az óvodába lépés első napjától a napi testápolás része. Fésűt, zsebkendőt szükség szerint használnak. Kialakítjuk bennük a tisztaság iránti igényességet, rávezetve őket a testápolás és egészségmegőrzés egymást erősítő hatására.

Öltözködés

A gyermekek önállóságának fejlődéséhez az öltözködéshez szükséges technikákat és praktikus megoldásokat megtanítjuk, a sorrendiséget gyakoroltatjuk. A szülőket arra kérjük, hogy biztosítsák gyermekeik számára az időjáráshoz illeszkedő kényelmes és praktikus cipő- és ruhaviseletet. A rendezett megjelenés igényét dicsérettel és személyes példaadással alapozzuk meg. Ösztönözzük, és figyelmeztetjük arra, hogy ruházatuk épségére, tisztaságára, rendezettségére vigyázzanak.

Pihenés

Megteremtjük a nyugodt alvás és pihenés feltételeit. Az otthoni alvási szokásokat szem előtt tartva, simogatással, mesével, altatódallal segítjük a gyermekek nyugodt pihenését. Felhívjuk a szülők figyelmét a szükséges és nyugodt éjszakai alvás fontosságára. A nagycsoportban a kevesebb pihenést igénylők a pihenőidő végén esetleg csendben tevékenykedhetnek.

Levegőzés

A mindennapi szabadban való tartózkodás maximális kihasználásával sokat játszanak, tornáznak, sétálnak, kirándulnak az óvodakertben vagy a közeli erdőben. Rollereznek, kerékpároznak, labdáznak, mászókáznak az évszaknak és időjárásnak megfelelően. Kirándulásokon és fakultatív téli, tavaszi, őszi, bakancsos túrákon vesznek részt.

Mozgás

A gyermekek egyénileg és csoportosan a szabad mozgás biztosításával élhetik meg a természetes mozgásfejlődést, mozgásigényük kielégítésére az épületben és szabadban egyaránt lehetőséget biztosítunk. A harmonikus, összerendezett mozgásfejlődés érdekében biztosítjuk a megfelelő helyet, az időt és az eszközt. Kiemelt figyelmet fordítunk a mozgás preventív egészségügyi hatásaira, melynek érdekében minden nap tervszerű mozgásanyagot biztosítunk.

Gondoskodunk a sajátos nevelési igényű gyermekeknél a megfelelő szakemberek bevonásáról, akik a prevenció és korrekció testi nevelési feladatok ellátását biztosítják

Kirándulásokon vesznek részt, ahol a mozgás és levegőzés mellett együttes közös élményt is szereznek.

Teendő óvodában történő megbetegedés esetén

Az óvodában megbetegedett gyermeket elkülönítjük, fokozott gondoskodással vesszük körül és azonnal értesítjük a szülőt.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- Önállóan, mosakodnak, törölköznek, kezet mosnak, amikor szükséges.
- Helyesen használják az evőeszközöket.
- Ismerik és teljesen önállóan végzik a higiénés feladatokat (fésülködés, orrfújás, fogmosás)
- Ruháikat begombolják, összehajtják.
- Ügyesen kötnek: cipőfűzőt, kötényt, szalagot.
- Az ágyneműt összehajtják, segítenek ágyazáskor.
- Vigyáznak környezetük esztétikumára, a rend megőrzésére.
- Szükség szerint fésülködnek, rendben tartják hajukat.
- Étkezés után fogat mosnak, rendben tartják tisztálkodó szereiket.
- Önállóan és szükség szerint helyesen használják a zsebkendőt.
- Önállóan veszik fel ruhadarabjaikat, gombolnak, cipőt fűznek.
- Igénylik környezetük és ruházatuk rendezettségét.
- Ismerik a testüket, és az egészség megőrzése érdekében szükséges tennivalókat.
- Ismerik a kulturált étkezés óvodai szokásait, igényük van erre.
- Koruknak megfelelő testi edzettséggel és állóképességgel rendelkeznek.

Feladataink a különleges figyelmet igénylő gyermekek nevelésében

A sajátos nevelési igényű gyermek, ugyanúgy, mint társai, a napirend során mindig csak annyi segítséget kapjon, amennyi feltétlenül szükséges, hogy később önállóan tudjon cselekedni.

A feladatok elvégzéséhez a számukra elegendő idő biztosítása, nagy türelemmel, pozitív példaadással, dicsérettel, biztatással.

IV.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Óvodai nevelésünk alapja a gyermekek iránti szeretet. Arra törekszünk, hogy a gyermekeket az óvodában érzelmi biztonságot nyújtó, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül, és kedvező érzelmi hatások ériék. Az óvodába lépés előtt lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvodai környezettel. A befogadási időszak megelőző hetében a két óvodapedagógus, a dajka és a pedagógiai asszisztens együtt várja a kicsiket szüleikkel együtt, ismerkedési délelőttre. Fontos számunkra, hogy az óvoda alkalmazottai a gyermek felé azonos nevelési értékrenddel, pozitív, mintaadó attitűddel forduljanak. A csoportokban a gyermekek fejlődésének támogatását a pozitív megerősítésre építve valósítjuk meg. Nagy hangsúlyt helyezünk a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlására, a gyermekek szokás-és normarendszerének megalapozására. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Céljaink

- A gyermekek érzelmi vezéreltségére alapozva egyéni és sajátos értékeinek, tulajdonságainak kibontakoztatása, és személyiségük alakítása.
- A gyermekeket körülvevő környezethez és személyekhez fűződő pozitív attitűd, érzelmi viszony kialakítása.
- Megalapozni és kialakítani a gyermekek kapcsolatteremtő képességének normatív szabályait, a kívánt viselkedési módokat.
- Az erkölcsi, esztétikai és intellektuális értékek széles körű közvetítése.
- A közösségi életre való nevelés és társas kapcsolatok alakításával kiegyensúlyozott és boldog gyerekek nevelése.
- Az erkölcsi nevelés megalapozásának segítése érdekében- délutáni szervezett foglalkozások keretében- az óvoda igény szerint biztosítja a gyermekeknek a hitoktatáshoz való jogot.
- A keresztény kultúrán alapuló értékrend, a gyermek nemzeti identitástudatának, hazaszeretetének, a szülőföldről és a családdal való kötődésének megalapozása.
- A különbözőség, a másság elfogadása és tiszteletben tartása, a toleráns magatartás attitűdjének megalapozása

Az óvodapedagógus feladatai

Már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik a gyermeket

- ❖ Törekedjen barátságos, derűs kiegyensúlyozott, szeretetteljes családi légkör kialakítására. Fellelhető legyen az érzelmi biztonság, a kölcsönös bizalom és az állandó értékrend.
- ❖ Barátságos, őszinte, elfogadó megnyilvánulásával mutasson mintát a gyerekek viselkedéséhez.
- ❖ Ösztönözze a gyerekek társas kapcsolatainak kialakítását.
- ❖ Biztosítsa a szocializáció szempontjából meghatározó közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlását, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak fejlesztése érdekében. (Pl. együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség)
- ❖ Példamutatással segítse elő az együttélés viselkedési normáit, az ezekhez való alkalmazkodást, a követelmények következetes betartásával.
- ❖ Egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én-tudatának alakulását.
- ❖ Nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
- ❖ Fejlessze a gyerekek tűrő-, és elfogadó képességét.
- ❖ Engedjen teret a gyermek önkifejező törekvéseinek.
- ❖ Teremtse meg az aktivitás és önállóság feltételeit.
- ❖ Alakítsa a gyerekek konfliktuskezelési képességeit.
- ❖ Alapozza meg a gyermek akaratának (ezen belül önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) szokás és normarendszerét.
- ❖ Kérje szakember közreműködését a nehezen szocializálható gyermekek esetében, működjön együtt a speciális felkészültségű szakemberekkel a kiemelt figyelmet igénylő gyerekek esetében.
- ❖ Segítse a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja.
- ❖ Lehetőség szerint, ismerje meg a családokat, a tagok közötti kötődéseket, a gyermek érzelmi életében szerepet betöltő felnőtteket.
- ❖ Igyekezzen elérni minél több sikerélmény átélését.
- ❖ Saját jelrendszerrel és szokásokkal, hagyományokkal erősítse az óvoda és család közötti jó kapcsolatokat.
- ❖ Érzelmi ráhatással teremtsen meg az ünnepek, ünnepélyek és a családokkal közösen szervezett események hangulatát.
- ❖ Vonja be a családokat az óvodai és csoport-ünnepekre és fakultatív programokba.
- ❖ Vegye figyelembe az egyén fejlesztésének, a szocializáció során a gyermekek egyéni fejlődési tempóját, a nevelési hatásokat, a gyerekek aktuális pszichoszomatikus állapotait, a mentális képességeket és a szociális miliőt.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A gyerekek a közös tevékenységekben aktívan részt vesznek, elfogadják a közös tevékenység diktálta magatartásformákat.
- Érdeklődnek egymás iránt, figyelmesen meghallgatják egymást.

- Elfogadják egymást, a másságot, a különbözőséget.
- Önként, vagy kérésre bekapcsolódnak a tevékenységekbe.
- Figyelnek, feladatokat hajtanak végre.
- Tisztelettel viselkednek a felnőtellel szemben.
- Büszkék a közös sikerekre.
- Önállóan keresik a segítségnyújtás lehetőségeit.
- Képesek az óvónő útmutatásait elfogadni.
- Felfogják az alapvető metakommunikációs jelzéseket.
- Szívesen vállallnak feladatokat a csoport érdekében.
- Elfogadják és tolerálják a másságot.
- Képesek vágyaik késleltetésére.
- Vállalkoznak önálló véleményalkotásra.
- Igazat mondanak.
- Örömet jelent számukra mások segítése, tudatosan is igyekeznek örömet okozni.
- Vágyakozva készülnek az ünnepekre, a közös tevékenységekre.
- Átélik az ünnepek, ünnepélyek jelentőségeit.

IV.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi és értelmi fejlesztést a szabad játékon és az óvodai élet tevékenységrendszerén keresztül valósítjuk meg. Fontosnak tartjuk, hogy az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megjelenjen. Ezért az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása óvodai nevelés egészében jelen van.

Anyanyelvi nevelésünk legfontosabb eszköze a mese. Nyelvünk zeneisége, sajátos szókinccse gazdagítja gyermekeink személyiségét.

Az értelmi fejlesztés és nevelés során a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítjuk a gyermeknek a változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről. A gondolkodás fejlődésének szenzitív időszaka az óvodáskor, hiszen ekkor fejlődnek intenzíven a legfontosabb kognitív funkciók: az érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, problémamegoldás, kreativitás, képzelet.

Nevelésünk során a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítunk a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhetnek az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Céljaink

- Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályköz-vetítéssel
- A gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendezése, bővítése.
- Az értelmi képességek – érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – fejlesztése.
- A tanulás befogadásához szükséges készségek fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ Fordítson figyelmet az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére
- ❖ Alakítson ki a beszélgetésre alkalmas, nyugodt, kiegyensúlyozott légkört.
- ❖ Teremtsen a nap folyamán kommunikációs szituációkat.
- ❖ Figyeljen a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére
- ❖ Bátorítsa a gyermekeket a szóbeli megnyilvánulásokra.
- ❖ Segítse elő a gyermekek folyamatos szókincs bővülését.
- ❖ Buzdítsa a gyermekeket kérdések feltevésére, megválaszolására.
- ❖ Tegye lehetővé a folyamatos beszéd gyakorlását.
- ❖ Beszédviselkedése által adjon mintát.
- ❖ Fokozatosan érje el, hogy a gyerekek mondanivalójukat összefüggően, színesen adják elő.
- ❖ Fejlessze a beszédképességet, az anyanyelvi kultúrát
- ❖ Figyeljen a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára
- ❖ Változatos módszerekkel építsen a gyermek meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire, biztosítsa azokat a változatos tevékenységeket, melyeken keresztül a gyerekek tapasztalatokat szerezhetnek a természeti és társadalmi környezetről, kiemelten építve a gyermek kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra.
- ❖ Rendszerezze és bővítse a gyermek spontán szerzett tapasztalatait, ismereteit
- ❖ Fejlessze és gyakoroltassa különböző tevékenységekben és élethelyzetekben az értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás)
- ❖ Segítse elő a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és a kiemelkedő képességűek speciális és sajátos igényű szükségleteinek kielégítését.
- ❖ Játsszon anyanyelvi játékokat, biztosítsa a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó és migráns gyerekek nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- ❖ Meséljen sok mesét, mellyel többek között megismerteti a gyermekeket a magyar népi nyelvjárással, nyelvfordulatokkal.
- ❖ Figyeljen a beszédhibás, beszédbeli elmaradással küzdő gyermekekre, kérjen szaksegítséget (logopédus).
- ❖ Fejlessze a gyermekek metakommunikációs készségét.
- ❖ Szervezzon értelmi képességeket fejlesztő játékokat.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Képesek a kihívásoknak megfelelni.
- Felismerik az ok- okozati összefüggéseket.
- Kreatívak, találékonyak.
- A képi gondolkodásmódtól eljutnak a fogalmi gondolkodás szintjére.
- Rendelkeznek az iskolai élet megkezdéséhez szükséges érettséggel.
- Érthetően, folyamatosan kommunikálnak, beszélnek.

- Gondolataikat, érzelmeiket érthető formában, életkoruknak megfelelő tempóban és hangsúllyal tudják kifejezni.
- Minden szófajt használnak.
- Tisztán ejtik a magán és mássalhangzókat.
- Végig tudják hallgatni a beszélőt, és megértik mások beszédét.
- Tájékozódni tudnak a kommunikációs helyzetekben.
- Értik az előbeszéd és a mese nyelvezetét.
- Értik a mese és előbeszéd humorát.
-

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

V.1. A játék

A játék az óvodáskorú gyermek legfontosabb tevékenysége, elemi pszichikus szükséglete, belső világából eredő benyomásainak tükrö. Alapvető, legfejlesztőbb tevékenysége és személyiségformálója, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék minden külső kényszerítő körülményt nélkülöző, szabad cselekvés. Kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenység. A gyermek játékában életkorára és aktuális állapotára jellemző legdominánsabb szükségletei nyernek kielégítést. Játék közben megismerik önmagukat, korlátaikat és lehetőségeiket, alakul énképük. Megismerik a játékokhoz kapcsolódó szokásokat, szabályokat. Felfedezik, megtapasztalják a tárgyak tulajdonságait, a valóság jelenségeit, pozitív értelemben birtokolják környezetüket. Erősödnek társas kapcsolataik, megélik az alá, fölé, mellérendelt szerepet, fejlődik kommunikációs készségük (gyermek-gyermek; gyermek-felnőtt viszonyában). A játék során mélyül a közösséghez tartozás érzése, formálódik a csoportok közösségi élete.

A közös élményszerzés lehetőséget és elegendő alapot ad arra, hogy a gyermekek játékaiban újraélhessék, újraalkothassák tapasztalataikat, szerzett ismereteiket, tudásukat, pozitív és negatív élményeiket. A szabad játék az óvodai napirend alappillére, minden tevékenységi formát a játék jellemez.

Céljaink

- A gyermek által olyan önként vállalt és örömmel végzett sajátos tevékenység elősegítése, mely hozzájárul személyiségük és mozgásuk fejlődéséhez.
- Erősödjenek a gyermekek szociális, közösségi tulajdonságai.
- A szabad, elmélyült játék elsődlegességének biztosítása.
- A gyermekek egyéni vágyainak, fantáziájuk, ötleteik, élményeik, tapasztalataik kibontakoztatásának és sokoldalú, harmonikus fejlődésének támogatása.
- A játék feltételeinek megteremtésével (megfelelő hely, idő, eszközök) egyenlő esélyek biztosítása

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ Teremtse meg a szabadjáték feltételeit a csoportban és a szabadban is.

- ❖ Tegye lehetővé az állandó és az ideiglenes játszóhelyek kialakítását.
- ❖ Biztosítson elegendő időt a játékra.
- ❖ Tegye lehetővé a minél hasznosabb és tartalmas egybefüggő játékidőt.
- ❖ Biztosítson olyan játékeszközöket, amelyek segítik az elmélyült játék kialakulását, motiválóak és fejlesztő hatásúak.
- ❖ Vegye figyelembe az életkori sajátosságokból adódó igényeket.
- ❖ Gondoskodjon félkész és szimbolikus eszközökről, kellékek gazdag választékáról, kreatív felhasználási lehetőségéről.
- ❖ Tudatos jelenlétével biztosítsa az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását, szükség- és igény szerinti együtt játszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával spontán alakítsa a játékot.
- ❖ Tartsa tiszteletben a gyermeki játék önállóságát, kreativitását.
- ❖ Biztosítson élmény-, és tapasztalatszerző, feszültségoldó játéklehetőséget
- ❖ Gondoskodjon a derűs, nyugodt légkörű játékról.
- ❖ Törekedjen arra, hogy a gyermekek érzelmi biztonságban érezhessék magukat.
- ❖ Tanítsa meg a természet kincseivel úgy játszani a gyerekeket, hogy azt felfedeztetve a környezet megóvására, tiszteletére neveljen.
- ❖ Alakítson ki olyan környezettudatos attitűdöket, melyek a természet és az ember harmonikus kapcsolatát állítják a nevelés középpontjába.
- ❖ A szabad játék során teremtsen olyan lehetőségeket, melyek során a gyerekek különféle képességei fejlődnek.
- ❖ Adjon lehetőséget arra, hogy élményeiket, tapasztalataikat újra élhessék, megjeleníthessék.
- ❖ Segítse elő a dönteni tudást, és az alkalmazkodó képesség kialakulását.
- ❖ Gondoskodjon arról, hogy játék közben megtanulhassák indulataik fékezését.
- ❖ Juttassa sikerhez a gyereket.
- ❖ Neveljen a kudarcűrésre.
- ❖ Alakítson pozitív magatartásformákat (kitartás, türelem, akaraterő).
- ❖ Tegye lehetővé az önmegvalósítást.
- ❖ Legyen az óvónő támogató, ösztönző magatartásával modellnyújtó játszótárs.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Részt vesznek a játék tervezésében, a szerepek kiválasztásában, a játékszerek és eszközök megválasztásában.
- Képesek egymáshoz alkalmazkodni, vállalják a számukra kedvezőtlen szerepeket.
- Megértik és elfogadják társaik elgondolásait.
- Tudnak önállóan játékot vezetni.
- Alkalmazkodnak a játék szabályaihoz, szabálytudattal rendelkeznek.
- Tudnak egészséges versenyszellemben játszani.
- Képesek kiegészítő,- a játékhoz szükséges - eszközöket elkészíteni, vagy mással helyettesíteni, a játék céljának megfelelően a csoportot átrendezni.
- Kezdeményeznek és szívesen vesznek részt bábelőadásban, másokat szórakoztatnak.
- Rendelkezik azokkal a játék során kialakuló szociális és erkölcsi képességekkel, amelyek az iskolába lépéshez szükségesek.

V.2. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Óvodánkban a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben jelen van.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékból integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, több érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

Ez a tanulási forma azt jelenti, hogy az óvodapedagógus által kezdeményezett és irányított tevékenységek a játékból indulnak ki, játékidőben zajlanak és oda térnek vissza. A tanulási tevékenység folyamatos, részben utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás, amelynek keretét a kialakított szokás- és szabályrendszer, valamint a napirend adja. Napirendünknek nincsenek merev határai, a legnagyobb teret a játék kapja, ami összekapcsolja a gyermekek különböző tevékenységeit. A játék nevelési eszköz funkciójának megvalósítása érdekében alkalmazzuk az általunk kezdeményezett játékot, amely a gyermek számára szabadon választott, felkínált tevékenység. Jól ötvözi magában a spontán játékos tapasztalatszerzést, a cselekvéses tanulást, valamint az irányított gyermeki tanulás jellemző vonásait. A gyermekek előzetes tapasztalataira, élményeire, érdeklődésére, kíváncsiságára alapozva olyan komplex tevékenységeket szervezünk, amelyben helyet kap az irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés is. Játék közben a gyermek problémák elé kerül, feladatokat kap és old meg. Kialakul és fejlődik feladattudata, kezdeményező-, alkotó- és szervezőképessége. A tevékenységekben megvalósuló tanulás fejleszti és támogatja a teljes gyermeki személyiséget, képességeiket, erősíti kreativitásukat, kitartásukat, önállóságukat, önfegyelmüket.

A kötetlen foglalkozások alkalmával a gyermekek érdeklődése alapján mindig változó létszámú és összetételű kis csoportokkal foglalkozunk. Így nagyobb lehetőség nyílik az egyéni bánásmódra és a differenciált személyiségfejlesztésre. Ügyelnünk kell arra, hogy a tevékenységből sorozatosan ne maradjon ki egy gyermek sem.

Arra törekszünk, hogy a gyermekek számára oldott, jó hangulatú légkört teremtsünk. A témakörök játékos feldolgozásánál szabadon választjuk meg a kötött vagy kötetlen foglalkozási formát.

A gyermek fejlődését, a fejlettségmérő lapon tudjuk figyelemmel kísérni az óvodába lépéstől az iskolakezdésig. A fejlettségmérő lapokon - évi két alkalommal - a megfigyelt fejlettségi szintet rögzítjük. A tevékenységekben megvalósuló tanulás eredményeképpen a gyermek belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben a tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez.

A tanköteles korú gyermekek számára naponta összesen 45 perces időtartamban szervezzük a játékos, élményalapú tevékenységeket, foglalkozásokat, mely az iskolára való felkészülés céljait szolgálja.

A foglalkozások, tevékenységek a gyermekek egyéni képességeihez igazodva, differenciált módon zajlanak, figyelembe véve a gyermekek aktuális fejlettségi szintjét, tanulási stílusát.

A foglalkozások, tevékenységek fő célja:

- feladattudat erősítése
- figyelem, emlékezet fejlesztése
- logikus gondolkodás elősegítése
- anyanyelvi-kommunikációs kompetenciák fejlesztése
- finommotorika, grafomotorika megalapozása, fejlesztése

A foglalkozások, tevékenységek során a gyermekek sok mozgással, mesével, játékkal és tapasztalati úton jutnak új ismeretekhez, miközben fejlődik az önbizalmuk, szociális készségük, együttműködési képességük.

Minden gyermek számára biztosítjuk az egyéni fejlődési üteméhez igazodó, szeretetteljes és motiváló tanulási környezetet.

V.3. VERSELÉS, MESÉLÉS

Az irodalmi nevelés anyanyelvi nevelésünk része. A szép magyar beszéd fejlesztését népi mondókák, versek, népköltések segítségével formáljuk. A beszélő környezet fejlesztően hat a belső képi világukra, emberi kapcsolatokra tanít, belső élményeket közvetít. A szép és igényes magyar nyelvművelést egyaránt támogatják a klasszikus és kortárs, a magyar és más népek gyermekirodalmi művei. Nevelőmunkánk során a magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

Céljaink

- A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókákkal, dúdolókkal, versekkel a gyermek érzelmi biztonságához, komplex érzelmi-érzelmi élmények nyújtásához, anyanyelvi neveléséhez való hozzájárulás
- A mese tárja fel a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat
- A gyermekek érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének segítése, a pozitív személyiségjegyek megalapozása.
- A gyermekek nyelvi kifejezőképességének elősegítése, a saját vers és mesealkotás támogatása, a beszédkedv megalapozása.

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ Teremtsen érzelmi biztonságot nyújtó légkört
- ❖ Biztosítson állandó nyugodt helyet a meséléshez.
- ❖ Igényesen válassza ki a gyermekek számára a meséket, verseket.
- ❖ Kapjon helyet a népi a klasszikus és a kortárs irodalmi mű is.
- ❖ Tartsa szem előtt az életkori sajátosságokat.
- ❖ Kezdeményezzen többször naponta a gyerekek jelzéseinek megfelelően mesélést, verselést.
- ❖ Törekedjen az óvónő az érzékszervi - érzelmi élmények biztosítására.
- ❖ Fejlessze a gyermekek nyelvi képességeit az irodalom eszközeivel.

- ❖ Törekedjen a könyvek megszerettetésére, megbecsülésére.
- ❖ Alkalmazzon olyan kellékeket, eszközöket, melyek elősegítik a meséhez való kötődés kialakulását, erősödését.
- ❖ Szervezzon az óvónő báb-, és dramatikus előadásokat.
- ❖ Biztosítsa az anyanyelv ápolását.
- ❖ Nyújtson művészi értékű irodalmi élményt.
- ❖ Szoktassuk a gyermekeket a figyelmes mesehallgatásra.
- ❖ Ügyeljen a verselés, mesélés során a szavak gondos kiejtésére, hanghordozására, mimikájára.
- ❖ Tegye lehetővé az óvónő, hogy a gyermekek megfigyelő képessége és emlékezete fejlődjön.
- ❖ Segítse elő a fantázia szabad szárnyalását.
- ❖ Irodalmi élmények átélésével biztosítsa a gyermeki személyiség erkölcsi fejlődését, a természet megismerését és megszerettetését.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Emlékezetből felidéznek verseket, mondókákat.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak.
- Várják, igénylik a mesehallgatást.
- Folytatásos mesék szálait össze tudják fűzni, emlékeznek 10-12 mese cselekményére és szereplőire.
- Azonosulni tudnak a mese szereplőivel, a jó és a rossz fogalmával
- Önállóan elmondanak 10-12 verset.
- Ismert mesei motívumokat dramatizálnak, ábrázolnak.
- A képek alapján megtalálják kedvenc meséiket, szívesen mondanak önmaguk is mesét.
- Érdeklődnek az olvasás és a betűk iránt.
- Fantáziájuk szabad szárnyalásával kitalálnak történeteket, improvizálnak.
- Igénylik az olvasott irodalmat és megbecsülik a könyveket.

V.4. ÉNEK, ZENE, NÉPI JÁTÉK, TÁNC

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

A népi játékok és az igényesen válogatott magyar kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek

zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

Az óvodai zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

A népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe

veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti

nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Az éneklés, zenélés, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Céljaink

- A gyermek zenei érdeklődésének felkeltése.
- A zenei ízlés és az esztétikai fogékonyság formálása.
- Az éneklés, a zenélés és az ehhez tartozó mozgásos tevékenységek megszerettetése.

Az óvodapedagógus feladata

- ❖ Tartsa szem előtt a zene személyiségformáló szerepét.
- ❖ Erősítse a közös éneklés örömét, közösségformáló szerepét.
- ❖ A fokozatosság elvének érvényesítésével a zenei anyag és mozgás kiválasztásánál legyen figyelemmel az életkori sajátosságokra.
- ❖ Vegye figyelembe, hogy a zenei képességek, a hallás, az éneklési készség, a ritmusérzék együtt fejlődik énekléskor.
- ❖ Szerettesse meg a gyermekekkel az éneklést, a gyermekdalokat.
- ❖ Szoktassa a gyerekeket a tiszta éneklésre.
- ❖ Törekedjen a népi hagyományok megismertetésére és ápolására, népi gyermekdalok, néptánc elemek, körjátékok és válogatott kortárs művészeti alkotások megismertetésére.
- ❖ Ismertesse meg az óvodai hangszereket és azok használatát.
- ❖ Alapozza meg a zenei anyanyelvet.
- ❖ Juttassa élményhez a gyerekeket az éneklés és zenehallgatás folyamán, s az anyag kiválasztásánál vegye figyelembe a gyermek nemzetiségi hovatartozását is.
- ❖ Váljon az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé a felnőtt minta spontán utánzásával.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A gyermekek szívesen énekelnek és zenélnek társaikkal.
- Képesek zenei utasítások végrehajtására.
- Ismernek egyszerű táncmozgásokat, irányítással képesek tér- és formaalakzatokat végezni.
- Ismerik az egyenletes löktetést, a ritmust, melyeket egyszerű óvodai ritmushangszerekkel és tapssal képes megszólaltatni.
- Megkülönböztetik és reprodukálják a halk- hangos, a magas-mély, gyors-lassú fogalom párokat a dallamban és ritmusban egyaránt.
- Szívesen és figyelmesen, átéléssel hallgatnak zenét, illetve igénylik az óvónő hangszeres játékát.

- Saját örömeire dallamokat, ritmusokat talál ki, melyet szívesen bemutat társainak.
- Önállóan képesek felidézni és elmondani 5-8 mondókát, 8-10 éneket, és 10-12 körjátékot.
- Felismerik és megnevezik a környezetükben előforduló zörejhangokat.
- Mozgás improvizációt produkálnak zenére.
- Fogékonnyá válnak a zenei és népi, a nemzeti és kisebbségi kultúra hagyományai iránt.

V.5. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

A rajzolás, festés, mintázás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtáival való ismerkedés fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. Ábrázoló tevékenységekre a mindennapok során nagyon sokféle és sokrétű lehetősége nyílik a gyermekeknek. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret és változatos eszközöket biztosít. Óvodánkban minden csoportban megfelelően kialakítottuk az ábrázolás, a kézimunkázás, a barkácsolás lehetőségét megadó sarkokat, ahol a gyermekek szabadon fejleszthetik és kipróbálhatják saját kreativitásukat, és megismerkedhetnek új anyagokkal.

Céljaink

- A gyermekek személyiségformálásának és ízlésének elősegítése, a kreatív önkifejezési lehetőségek gazdagítása.
- Az esztétikai élményt befogadó és reprodukáló gyermekek nevelése.
- A vizuális észlelés, emlékezet és képzelet megalapozása.

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ Teremtse meg a vizuális nevelés feltételeit.
- ❖ Keltse fel a gyermekben az ábrázolási tevékenység vágyát, biztosítsa élményeit, fantáziájuk és megfigyeléseik kép is térbeli megjelenítésének sokféle lehetőségét.
- ❖ Biztosítsa az eszközöket a gyerek számára, és tanítsa meg őket az anyagok és eszközök célszerű kezelésére, a kézi munkára, a változatos technikák alkalmazására.
- ❖ A technikák megismertetésénél törekedjen a fokozatosságra, ezekről szerezzen minél mélyebb ismereteket.
- ❖ Juttassa el a gyermekeket az alkotás öröméhez.
- ❖ Vegye figyelembe a gyerekek eltérő manuális készségeit.
- ❖ Segítse a kezdeményező, kreatív magatartás érvényre jutását.
- ❖ Törekedjék esztétikus környezet kialakítására.
- ❖ Ösztönözze a szülőket az otthoni ábrázolási, mintázási lehetőségek biztosítására, a gyermek alkotásainak megbecsülésére.
- ❖ Tervezze meg a fejlődés folyamatát jelző irányító feladatokat.
- ❖ Vegye figyelembe, hogy a gyermekek az általuk létrehozott dolgokhoz erősebben kötődnek, ezért gyűjtse össze és kezelje azokat értékként.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Biztos ceruzafogással, ecsetkezeléssel és olló használatával rendelkeznek.
- A gyermekek ismerik az általuk használt anyagok nevét, tulajdonságait és a velük végezhető manuális tevékenység változatos lehetőségeit.
- Kialakul a finommotorika.
- A gyermekek észlelése differenciálódik.
- Változatos technikai jártasságot szereznek, önállóan alkalmazzák a megismert technikákat.
- Képkialakításaikban jelezni tudják az elemi térvizonyokat.
- Formaábrázolásuk változatos, képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat.
- Emberábrázolásukban megjelennek a részformák, és az egyszerű mozgásjelenetek.
- Figyelmüket képesek összpontosítani, csoportos alkotások létrehozására.
- A természetes anyagokat változatos módon tudják felhasználni.

V.6. MINDENNAPOS MOZGÁS

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. Óvodánkban a mozgás megvalósulhat spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenységben, irányított, mindennapos mozgásfejlesztésben, illetve szervezett mozgásos tevékenységben.

Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve valósítjuk meg. Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

Céljaink

- Az egészséges életvitel megalapozásához szükséges mozgáskultúra iránti érdeklődés felkeltése és fejlesztése.
- Testi képességek fejlesztése, prevenció.
- Rendszeres egészségfejlesztő testmozgás- a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékokkal a pszichomotoros készségek és képességek kialakítása
- A természetes hely-, helyzetváltoztató-, és finommotoros mozgás-készségek, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlesztése
- A spontán szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységek kiegészítése az irányított mozgásos tevékenységekkel

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ Az óvónő mérje fel és rögzítse a gyerekek mozgásfejlettségét, testséma fejlettségét, térbeli tájékozódását, a térbeli mozgás finommotorikus koordinációjának fejlettségét.
- ❖ Szükség szerint készítsen egyéni fejlesztési tervet.

- ❖ Biztosítsa a gyermekek számára az állandó és a spontán mozgás lehetőségét a csoportszobában is (füles labda, csúszda, egyensúlyozó, hinta, lépegető kavics).
- ❖ Biztosítsa a természetes mozgások gyakorlását, ügyességük kipróbálását a különböző mászóka rendszerekben, a szabadban, valamint a torna és játékeszközök használatát.
- ❖ Ösztönözzön fára-, és rúdmászásra, ugrálásra, kerékpározásra, rollerezésre, labdázásra.
- ❖ Kezdeményezzen az udvaron és kirándulások alkalmával mozgásos ügyességi és verseny játékokat.
- ❖ Segítse elő változatos mozgásformákkal, a szabad mozgás biztosításával a gyerekek mozgásfejlődését.
- ❖ Fejlessze az erőnléti és testi képességeket napi rendszeres légző gyakorlatokkal, testedzéssel, víz és napfürdővel.
- ❖ Napi rendszerességgel végeztesen láb- és tartásjavító mozgásokat, valamint vezessen rendszeres testnevelési foglalkozásokat.
- ❖ A mindennapos testmozgással a rendszerességre, a mozgásigény felkeltésére szoktatni a gyerekeket.
- ❖ A mozgásanyag összeállításával vegye figyelembe az életkori és egyéni sajátosságokból adódó különbségeket.
- ❖ Sportrendezvények szervezése, melyeken a gyerekek összemérhetik ügyességüket azonos korú társaikkal.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Az óvodáskor végére a gyermekek saját mozgásának szabályozására rengeteg mozdulat kivitelezésére képesek.
- Alapmozgásaik összerendezettek, gyorsaságra képesek.
- Képesek ütemtartással járni, futni, vezényszavakat követni.
- A testgyakorlatokat a képességeiknek megfelelően hajtják végre.
- Ismerik az irányokat, és a térben is helyesen alkalmazzák.
- Képesek apró, finom mozgásokat igénylő feladatok elvégzésére.
- A gyerekek megismerik saját fizikai teljesítőképességüket, és annak alapján ítélik meg magukat és másokat.
- Képesek elsajátítani a nagymozgásos tornaelemeket, táncmozdulatokat.
- Megnő egyensúlyozó képességük.
- Ismerik a labdajátékok változatos formáit.
- A versenyjátékoknál a szabályokat betartják és társaikkal is betartatják.

V.7. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

Pedagógiai programunk kiemelt területe a környezet megismerésére nevelés. A környezet megismerése áthatja az óvodai tevékenység egészét. Programunk sajátossága, hogy a gyermekek számára - életkori fejlődésükhöz igazodva - olyan pozitív érzelmi viszonyt alakítsunk ki szűkebb (közvetlen) és tágabb (természeti, emberi, tárgyi, óvodai) környezetünkben, amelyek során nmaradandó élményekhez juthatnak és gazdagítják ismereteiket, élményeiket.

A környezet megismerése során legfontosabbnak tartjuk a személyes tapasztalatszerzést. Folyamatos és alkalomszerű megfigyelések, spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzések

során felfedezhetnek alapvető összefüggéseket az időjárás és természet, az öltözködés, egészségvédelem, az emberek, növények, állatok élete és az emberek tevékenysége között. A megismerés folyamatában fejlődik beszédképességük, bővül szókincsük. A közös tevékenységek, feladatok, problémák megoldása során egymáshoz való viszonyuk, társas kapcsolataik fejlődnek. Törekszünk arra, hogy a gyermekek minél több közvetlen tapasztalatot szerezzenek az őket körülvevő világról. Életkorhoz mérten rendszeresek a séták, kirándulások a közeli erdőbe.

Folyamatosan végzett közös tevékenységek a csoportszobában:

- Természetsarok kialakítása, növények, állatok gondozása
- A gyűjtött tárgyakból “ kincses sarok “ (termések, tollak, kavicsok stb.) és barkácláda (természetes anyagok, fonal, rongy stb.) kialakítása
- Időjárástábla készítése - napi beállítás
- Zöldségek, gyümölcsök felhasználása különböző módon: saláták, kompótok készítése
- Kísérletek (hajtatás, csíráztatás, egyéb)
- Ünnepekhez kapcsolódó teremdíszítés

Folyamatosan végzett közös tevékenységek az óvodakertben, séták kirándulások:

- Kertünk, játszóudvarunk rendben tartása
- Évszakokhoz kapcsolódó kerti munkák: lombsöprés, hősöprés, veteményezés, öntözés, gyomlálás, terménybetakarítás
- Gondoskodás kertünk madarairól, az évszakoktól függően –madáretető madáritató feltöltése tisztítása
- Kísérletek, játékok a szabadban
- Közös séták a közeli zöldséges boltba
- Erdei kirándulások - ismert útvonalon (“saját” tisztásunkat, fánkat felkeresve)
- Kirándulások az Állatkertbe, Vadasparkba

A társadalmi környezet kapcsolataira utaló tevékenységek

- Múzeumlátogatás
- Iskolalátogatás
- Hagyományos év végi kirándulás
- A természet ünnepei: Állatok napja, Föld napja, Madarak és fák napja
- Az évszakra jellemző munkafeladatok megfigyelése, elsajátítása
- Gyalogos közlekedés szabályai
- Helyes viselkedés, illem
- Sétáink során az épített környezetben szép házak, nevezetes épületek, művészeti alkotások megfigyelése, megismerése

Céljaink

- Az egészséges életvitel megalapozásához szükséges mozgáskultúra iránti érdeklődés felkeltése és fejlesztése.
- Olyan gyermekek nevelése, akik a környezettudatos magatartás gyakorlása és elsajátítása során képesek lesznek harmóniában élni a környezetükkel és a természettel.
- A környezettudatos magatartás, a fenntartható, környezettudatos szemlélet megalapozása.

- A megismerési folyamat közben szerzett matematikai tapasztalatok, mennyiségi, alak-, és síkbeli eligazodásának megalapozása
- Természetvédelmi ismeretek megalapozása.
- A szülőföld szeretetére és védelmére, a hagyományok, a családi és tárgyi kultúra értékeinek megőrzésére nevelés.

Az óvodapedagógus feladatai

- ❖ Keltse fel a gyermek kíváncsiságát, érdeklődését, megismerési vágyát környezet iránt.
- ❖ Segítse elő, hogy a gyermekek felfedezzék az épített és természeti, valamint a társadalmi környezetet, rácsodálkozhassanak az őket körülvevő világ szépségeire és változásaira.
- ❖ Ismertesse meg a gyermekekkel az óvoda-és tágabb környezetének, a szülőföldhöz való tartozás, a hazai táj, a helyi hagyományok, a néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás, az összefogás élményének megélése,
- ❖ A nemzeti, családi, tárgyi kultúra értékeinek megismerése, ezek szeretete, védelme
- ❖ Tegye lehetővé a környezet tevékeny megismerését, ehhez biztosítson eszközöket.
- ❖ Adjon lehetőséget az érzékszervekkel történő tapasztalásra, az élmények több szempontú felidőzésére.
- ❖ Segítse a gyermekek tevékenysége folyamán a térbeni tájékozódás, alak-, és formálátás képességének kialakulását, a mennyiségi ismeretek elsajátítását.
- ❖ Törekedjen a környezet esztétikus alakítására.
- ❖ Tegye lehetővé a gondolkodási képességek alakulását olyan helyzetek teremtésével, amelyben különböző szempontokat fedezhet fel, alternatívák között választhat a gyermek.
- ❖ A spontán szerzett környezeti tapasztalatokat bővítse, rendszerezze.
- ❖ Fejlessze az értelmi képességeket, és a kreativitást.
- ❖ Motiválja a gyermekeket a matematikai összefüggések meglátásában, a problémák felismerésében, a megoldás, az igazság megtalálásában.
- ❖ Erősítse a természeti, társadalmi környezet védelmét, megőrzését.
- ❖ Ismertesse meg a családokkal az óvodai környezetnevelési programot, tegye vonzóvá és vonja be a családokat.
- ❖ Tegye emlékeztetővé a jeles, az intézményi sajátos, valamint a természet ünnepeit.
- ❖ Vetesse észre a felnőttek környezetalakító tevékenységeit, és cselekvően vonja be a gyerekeket.
- ❖ Alakítson ki és gondozzon a csoportban természetsarkot.
- ❖ Szervezzen sok tapasztalatszerző kirándulást.
- ❖ Vegye igénybe a Magyar Madártani Egyesület, a Vadaspark, az Állat és Növénykert, a múzeumok, a közművelődési intézmények óvodának nyújtott szervezett szolgáltatásait, ahol élményszerű, felfedező, játékos programokon, cselekvően találkozhatnak a természettel, ismerkedhetnek a természetvédelem fontosságával.
- ❖ Szervezzen családi bakancsos túraprogramokat.
- ❖ Tegye lehetővé a körzetükben lévő növény és állatvilág megismerését.
- ❖ Gyakoroltasson olyan cselekvésformákat, amelyek segítségével elsajátítják az élő és élettelen természeti jelenségek megfigyelési módját (rovarok szelídítése, növények illata, állatok mozgása, neszek, szél, eső..)

- ❖ Ismertessen meg a gyerekekkel népszokásokat, tegye lehetővé népi kismesterségek gyakorlását (agyagozás, szövés...)

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Ismeretekkel rendelkeznek: lakóhelyükről, az óvoda környezetéről, családjukról.
- Felismerik az évszakok közötti különbségeket.
- Felismerik a jelenségek, tárgyak közötti összefüggéseket.
- Térben tájékozódnak az óvodán kívül szűkebb és tágabb környezetükben.
- Biztonságosan mozognak az óvoda területén, ismerik az ott dolgozókat.
- Biztonsággal használják a természet alakításához, védelméhez szükséges eszközöket.
- Ismeretekkel és gyakorlatokkal rendelkeznek a saját növénykertben végzett munkákról.
- Terepgyakorlatok, erdei óvoda, túrázások folyamán ismeretekkel rendelkeznek az adott hely növény-állatvilágával, a védett természeti értékekről, a népszokásokról, és népi mesterségekről.
- Alkalmazkodnak a körzetükben megkívánt viselkedési normákhoz.
- Tisztelik, óvják a meglévő természeti és társadalmi környezetüket.
- Környezetükben ismerik a mennyiségi, formai, alaki, nagysági és térbeli viszonyokat.
- Nyitottak, kreatívak minden probléma helyzetre.
- Elgondolásaikat szavakban is kifejezik.
- Kialakulnak fenntartható, környezettudatos szemléletük alapjai
- Ökológiai szemléletük gazdag, meg tudják különböztetni, hogy mi hasznos és mi káros a természetben.

V.8. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

A személyiségfejlesztés fontos eszközének tartjuk a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenységeket: az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

Támogatjuk a gyerekek szükségleteiből fakadó munkavégzését. A nap folyamán minden olyan munkát elvégezhetnek, amihez kedvük van, és nem veszélyezteti testi épségüket. A megfelelően megszervezett munkatevékenységet a gyermekek éppúgy élvezik, mint a játékot, ha nem szegjük kedvüket túl nehéz feladatokkal. Kezdetben az óvónő támogatásával, szervezésével, később egyre önállóbban végezhetik a munkafolyamatokat, melyeket pozitív megerősítés értékelés kísér.

Fontosnak tartjuk, hogy a munka jellegű tevékenységek beépüljenek az óvodai életünk mindennapjaiba.

Év közben folyamatosan bővítjük élőskertünket, gondozzuk növényeinket, állatainkat, szem előtt tartva a Zöld Óvoda kritériumait, az életkoruknak, érdeklődésüknek megfelelő tevékenységeken keresztül. Ősztől-nyárig a gyermekek részt vesznek az aktuális kerti munkákban. Ezek a munkák leginkább az értelmi képességek fejlesztésében jelentősek, mert megismerkedhetnek a természet törvényszerűségeivel, a fejlődés folyamatával, ok-okozati összefüggések sorozatával.

Céljaink

- Kialakítani a munkavégzés és a munkaszervezés képességének alapjait.
- Természetes módon alakítani szociális magatartásukat, társas kapcsolataikat.

Az óvodapedagógus feladatai

A gyermeki munka tudatos pedagógiai tervezése, szervezése, a gyermekkel való együttműködés alakítása és a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelése

- ❖ Tudatosítsa a gyermekben a munkavégzés fontosságát.
- ❖ Segítse a munkához szükséges készségek kialakítását.
- ❖ Életkorhoz igazodva biztosítsa az önálló munkavégzés lehetőségeit.
- ❖ Tanítsa meg a munkatevékenységhez szükséges részfeladatok elvégzését.
- ❖ Ismertesse meg a gyermekekkel az adott munka eszközeit, azok praktikus használatát, a legcélszerűbb fogásokat, azok sorrendjét.
- ❖ Adjon lehetőséget arra, hogy megtapasztalják a másért végzett munka örömét.
- ❖ Teremtse meg a nyugodt, kiegyensúlyozott munkához szükséges légkört.
- ❖ Erősítse a munkára készítő indítékokat.
- ❖ Ösztönözze a gyerekeket önállóságra a munkavégzés területén.
- ❖ Biztosítsa a munka állandóságát és folyamatosságát.
- ❖ Alakítsa a kötelességteljesítés képességét.
- ❖ Dicsérettel, biztatással ösztönözzön a munkatevékenységek elvégzésére.
- ❖ Értékelje a végzett munka minőségét.
- ❖ Tegye lehetővé, hogy a gyerekek önmaguk is értékeljék saját, és mások munkáját.

Munkafajták

Önkiszolgálás:

A gyermekek saját magukkal kapcsolatos tevékenysége. Fokozatosan elvárjuk az aktív részvételt, majd később a teljes önállóságot, az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően.

Közösségért végzett tevékenységek:

Naposság: a naposi funkció gyakorlása során olyan munkát végeznek, amely nélkülözhetetlen a csoport életében. A naposság feladattudatot feltételez, figyelemösszpontosítást igényel, ezért ezt a munkafajtát középső csoportos kortól, illetve a gyermekek egyéni fejlettségükhöz mérten végzik. Az egyes munkafázisokat fokozatosan vezetjük be, egyéni segítségnyújtással.

Kerti munka: óvodánk udvarán található virágágyás, fás és füves terület. Ezek gondozásába rendszeresen bevonjuk a gyermekeket /pl. udvartakarítás, homokgereblyezés, szemétgyűjtés/. A gyermekek munkájuk gyümölcseként gyönyörködhetnek környezetük rendezettségében, tisztaságában, szépségében.

Alkalomszerű megbízatások:

Az óvoda és a csoport életében adódó olyan munkafeladatok, amelyeket a gyermekek alkalomszerűen végeznek. Ezen munkák egy része időről időre szabályosan ismétlődik, másik részük spontán adódik. Ezeket a munkákat a munka jellegétől, a körülményektől függően a csoport vagy egyes gyermekek végzik.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- Belső igényből fakadóan ügyelnek személyes tárgyaikra, a környezet rendjére és tisztaságára.
- Pontosan végzik az önmagukkal kapcsolatos tevékenységeket tisztálkodási feladatok, gombolás, cipőfűzés, cipőkötés.
- Pontosan végzik a naposi teendőket.
- Örömet jelent a másikért, a közösségért végzett munka.
- Szívesen segítenek a teremrendezésben, rendrakásban és ágyazásban.
- Eleget tesznek az alkalomszerű megbízatásoknak.
- Aktívan közreműködnek az akvárium tisztításában, a növények gondozásában, és a kerti munkában.
- Pontosan teljesítik a kisebb megbízatásokat.
- Önként és szívesen vállalnak a közösségben egyéni feladatokat.
- Képesek átélni a közösen végzett munka örömét.
- Kialakul bennük az önértékelés képessége és ezzel együtt a csoport értékelése is.
- Közvetlenül is megtapasztalják az elvégzett munka hasznosságát.
- Ismerik a munkaeszközök használatát
- Rendelkeznek a munkavégzéshez szükséges képességekkel, készségekkel, tulajdonságokkal (kitartás, felelősség céltudatosság).

ÓVODÁNK JELES NAPJAI, HAGYOMÁNYAI

Ünnepeinket a magyar hagyományok, értékek, a természet jeles ünnepei, a szülők és a gyermekek igényeinek, ötleteinek figyelembevételével szervezzük, a családok önazonosságát megőrizve, lehetőség szerint a szülőket is bevonva az ünneplésbe. Az ünnepek fényének emelése érdekében közösen díszítjük fel óvodánkat, a felnőttek és gyermekek közös munkájával készült dekoráció segítségével. Lehetőséget adunk a menekült/bevándorló gyermekeinknek és családjaiknak arra, hogy megismertessenek bennünket sajátos szokásaikkal.

Ünnepek hagyományok	3 - 4 évesek	4 - 5 évesek	6 – 7 évesek	Szülőkkel közös
Óvodát megismerő nyílt nap leendő kiscsoportosoknak	*	*	*	*
Születésnapok ünneplése	*	*	*	
Nemzeti ünnepek	*	*	*	
Mikulás	*	*	*	
Karácsony	*	*	*	
Húsvét	*	*	*	
Farsang	*	*	*	

Anyák napja, évzáró	*	*	*	*
Természetbúvár ovi		*	*	
Múzeum, színház Állatkert		*	*	
Természet ünnepei, jeles napok	*	*	*	
Gyermeknap	*	*	*	
Bakancsos túra (évi 1 alkalom)	*	*	*	*
Gesztenye ünnep	*	*	*	
Napi zöldség és gyümölcsfogyasztás	*	*	*	
Kerti napok	*	*	*	*
Napi zöldség és gyümölcsfogyasztás	*	*	*	*
Úszás (abban az évben, amikor a fenntartó biztosítja)			*	

VI. EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM

Az intézményünkben kidolgozott egészségnevelési program szorosan összekapcsolódik az egészséges életmódra nevelés, a környezet megismerésére nevelés és a preventív mozgásfejlesztés területén megfogalmazott célokkal, elvekkel, feladatokkal.

Céljaink

„A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a gyermekek részesüljenek a teljes testi-lelki jóllétet, egészséget, egészségi állapotot hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.”

- A gyermekek egészségtudatos magatartásának megalapozása
- Az egészséges életmódra nevelés
- A gyermekek kiegyensúlyozott mentális, pszichés fejlődésének elősegítése
- A gyermek környezethez történő alkalmazkodásának elősegítése

Feladataink

- ❖ Törekedni kell az intézményi étkeztetés szintjén az egészséges táplálkozás megvalósulására.
- ❖ A gyermekek születésnapjának megünneplése is az egészségvédelem jegyében történjék, kerüljön előtérbe a gyümölcs-és zöldségsaláták fogyasztása, torta, édesség behozatala nem megengedett.
- ❖ A gyermekek napi vitaminszükségletének biztosítása a „Gyümölcsnap”- programmal.
- ❖ Az óvónő mindennap biztosítsa a gyermekek számára a mozgás lehetőségét, az átgondolt, szervezett szabad levegőzést, az udvaron tartózkodást, legalább napi 1-1,5 óra időtartamban.
- ❖ Vegye igénybe és használja a különböző mozgásfejlesztő eszközöket.
- ❖ Az óvónő által vezetett tudatos, tervszerű mindennapos testnevelés játékos, örömteli testmozgás legyen, mely a napi tevékenység része.
- ❖ Alternatív programként a Dohányzás-megelőzési Programban való részvétellel segítheti a gyermek káros szenvedélyektől való elhatárolódását.
- ❖ Az óvónő tudatos, példamutató magatartásával segítse a gyermeket a megfelelő személyi higiéne kialakításában.
- ❖ A gyermekek testi-lelki egészségének megőrzésének érdekében biztosítsa a folyamatos kapcsolattartást az óvoda gyermekorvosával, a védőnővel, a fogorvossal, szükség esetén a Pedagógiai Szakszolgálat munkatársaival.
- ❖ A kirándulások, erdei séták szervezésével segítse elő a gyermekek fizikai erőnlétét, erősítse az ember és a természet együttműködését.
- ❖ Napi rendszerességgel végeztesen láb- és tartásjavító mozgásokat, valamint vezessen rendszeres testnevelési foglalkozásokat.
- ❖ A napi tevékenységekbe lehetőség szerint építse be a rendszeres, preventív láb-és tartásjavító tornát.

VII. A KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEKEK

VII.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek:

- ▶ a sajátos nevelési igényű gyermekek
- ▶ a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek
- ▶ a kiemelten tehetséges gyermekek

Sajátos nevelési igényű gyermek az, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján:

- a) testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd,
- b) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd;”

Óvodánk alapító okiratában rögzítettek alapján a hallássérült gyermekek befogadását hajtjuk végre. A sajátos igényt figyelembe véve határozzuk meg az ezzel kapcsolatos céljainkat, feladatainkat.

Céljaink

- A sajátos nevelési igényű gyermek közösségbe való beilleszkedésének elősegítése, atöbbségi gyermekkel részben vagy egészben együtt történő integrált neveléssel.
- A sajátos nevelési igényű gyermek támogatása és segítése hátránya/hátrányai leküzdéséhez.
- Az esélyegyenlőség megteremtése nevelésünkben - integrált nevelés törvényi előírásai alapján – a fogyatékos gyermekek jogainak biztosításával.
- A kirekesztés tényének megszüntetése az óvodai nevelés területén.

VII.2. Az inklúzív szemlélet és az integrálás általános elvei az óvodában

- ❖ Az óvoda befogadó, inklúzív szemléletű. Az inklúzió (befogadás) azt jelenti, hogy a befogadott kiemelt figyelmet igénylő gyermek nem csak jelen van, hanem a közösség szerves része.
- ❖ A gyermek a Szakértői Bizottság véleménye alapján óvodai nevelésben részt vehet (integrálható).
- ❖ Az integrálást valamennyi óvodapedagógus támogatja.
- ❖ A csoportjukban sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő kollégákat az alkalmazotti közösség támogató munkájával segíti.
- ❖ Az integrálhatóság minden esetben egyéni döntést igényel, valamennyi körülményt figyelembe véve.
- ❖ A sajátos nevelési igényű gyermek befogadása, segítése nem jelenthet túlzott terhet a csoportban lévő többi gyermek, felnőtt számára az eleve magas csoportlétszámokat illetően.
- ❖ A gyermek csoportba érkezése előtt az óvónők személyesen találkoznak a kisgyermekkel és szülőkkel.
- ❖ A nem meghatározható fejlődési zavarral küszködő vagy mentálisan retardált gyermekek esetében a súlyossági fok, a csoportban dolgozók érzékenysége, az aktuális csoportlétszám meghatározó elv lehet.
- ❖ A gyermek fejlesztésében meghatározó a nem fogyatékos óvodáskorúakkal történő együttnevelés.
- ❖ A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést és kommunikáció fejlődéséhez biztosítani kell az élményeket, tapasztalatokat és mintákat amelyeket a kortárs csoportban megél.
- ❖ A sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti.

Az óvodai csoportok szervezésének elvei

- ❖ a gyermekek számára a lehető legkedvezőbb csoportot kell kijelölni
- ❖ igazodni kell a gyermekek fejlettségéhez, a sérülés-specifikum figyelembe vételével a legkedvezőbb lehetőséget biztosítani
- ❖ a sajátos nevelési igényű gyermekek létszámát az alapító okiratban megjelölt gyermeklétszámhoz kell igazítani, s annak két százalékos felvételi lehetőségét biztosítani.

- ❖ a csoportok kialakításakor azok létszámához viszonyítottan egy-egy eltérő sérülésű gyermek elhelyezését szorgalmazzuk

A Szakértői Bizottság szakvéleményének tartalmaznia kell:

- ❖ Személyi adatokat
- ❖ A vizsgálat megállapításait: a sajátos nevelési igény tényét, annak okait
- ❖ Az integrált nevelés lehetőségét
- ❖ Nevelési javaslatokat, fejlesztési területeket
- ❖ Az intézmény név szerinti kijelölését
- ❖ Kötelező kontroll vizsgálat időpontját
- ❖ Szakértői vélemény nyilvántartási számát, szülői nyilatkozatot

VII.4. Az eredményes integrálás személyi feltétele

Óvodapedagógus

Feladata:

- ❖ a sajátos nevelési igényű gyermek szeretetteljes fogadása, tisztelete
- ❖ a legkedvezőbb körülmények megteremtése
- ❖ a társakkal való megismertetés és természetes elfogadtatása
- ❖ a különbözőségekből eredő nehézségek áthidalása, segítségadás
- ❖ a testi - lelki kondícióik fejlődésének elősegítése
- ❖ a gyermek igényeinek teljes körű kiteljesedésének biztosítása
- ❖ az óvodai életbe való teljes körű bevonás
- ❖ kommunikációs hátrányok enyhítése
- ❖ az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése
- ❖ a gyermek sajátos értékeinek kiemelése, támogatása
- ❖ megalapozni és kialakítani a gyermek kapcsolattartó képességének normatív szabályait, az elvárható viselkedési módokat
- ❖ juttassa sikerhez a gyermeket, alakítson pozitív magatartásformákat (kitartás, akaraterő, türelem..)
- ❖ a környezethez és a személyekhez fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása
- ❖ a közösségi életre való nevelés, a társas kapcsolatok alakításával kiegyensúlyozott és boldog gyermek nevelése
- ❖ a családdal és a fejlődést segítő szakemberekkel történő hatékony együttműködés és kapcsolattartás

Dajka, gyógypedagógiai,- és pedagógiai asszisztens

Feladatai:

- ❖ A gyermek gondozásával és higiénés önellátásával kapcsolatos teendők ellátása, a gyermeki személyiség tiszteletének betartása
- ❖ Az egészséges, tiszta, esztétikus óvodai környezet biztosítása
- ❖ A nevelési tevékenység elősegítése
- ❖ A bizalom és jó kapcsolat kialakítása
- ❖ Segítségadás

Az alkalmazotti közösség

Feladata:

- ❖ Legjobb tudása szerint, a tőle elvárható módon munkájával és pozitív hozzáállásával segítse a sajátos nevelési igényű gyerekeket és családjukat, valamint az óvodai közösségbe való beilleszkedésüket

Az integrálási folyamatban közreműködő partnerek

Szakértő és Rehabilitációs bizottság

Feladata:

- ❖ A gyermek szakértői vizsgálatának és kontrollvizsgálatának elvégzése
- ❖ Szakvélemény kiadása és megküldése az óvodának
- ❖ Esetleges tanácsadás, információ

Szülő:

Feladata:

- ❖ Napi kapcsolattartás az óvónővel, tájékoztatja őket a gyermek állapotáról, állapotváltozásairól
- ❖ Rendszeres kapcsolat a gyógytornással, terapeutával

Gyógypedagógus

Feladata:

- ❖ A nem meghatározható fejlődési zavarban szenvedő vagy mentálisan retardált gyermekek fejlesztése, a szakértői bizottság szakvéleményében megfogalmazott fejlesztési területeken.
- ❖ Egyéni fejlesztési tervet készít.
- ❖ Kapcsolatot tart a gyermek óvónőivel, tájékoztatja őket a gyermek fejlődéséről.
- ❖ Útmutatót ad a csoportban végezhető foglalkozásokhoz.
- ❖ Kialakítja a szülői kapcsolattartás formáit.
- ❖ Tájékoztatja a vezetőt a gyermek fejlődéséről.
- ❖ Jegyzéket készít a szükséges fejlesztő eszközökről.

Intézményfenntartó

Feladata:

- ❖ A sajátos nevelési igényű gyermekek fogadásának intézményi kijelölése
- ❖ Hozzájárul a gyermekek ellátásához szükséges speciális szakemberek és a fejlesztés tárgyi eszközeinek biztosításához
- ❖ Ellenőrzi, beszámoltatja az óvodát az ott folyó szakmai munkáról

Óvoda

Feladata:

Pedagógiai feltételek biztosítása

- ❖ Az óvodapedagógusok, a gyógypedagógiai asszisztens és a pedagógiai asszisztens segítőkészségével és fogadókészségével biztosítják a sajátos nevelési igény maximális kielégítését,

- ❖ Szakmai képzés és önképzés
- ❖ Sérülés specifikus módszerek, terápiák, technikák, módszerek, eszközök megválasztása és alkalmazása (p. autizmus specifikus eszközök, megfelelő tornaszerek, stb)
- ❖ Rugalmas szervezeti keret kialakítása az egyéni foglalkoztatás megvalósulásához
- ❖ A kompenzációs lehetőségek körének bővítése
- ❖ Annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű gyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes
- ❖ Az óvodai közösség és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermekek befogadására, együttműködés a gyermek családjával

VII. 5. A GYERMEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása akkor valósulhat meg, ha minden gyermek számára biztosítottá válik az emberi méltósághoz való jog. Alapvető feladatunk, hogy minden gyermek hozzájusson minden olyan szolgáltatáshoz, amely biztosítja személyiségük kibontakoztatásának lehetőségét. Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell gyermeki jogok gyakorlása révén

- a neveléssel összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés során,
- a tehetséges és a képességeihez képest rosszul teljesítő gyermek részére nyújtott segítség alkalmainál,
- a csoportok kialakítása során

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységeink

- Szülői konzultáció az óvodapedagógussal, fejlesztést végző szakemberekkel, a gyermekvédelem munkatársaival
- Szülőknek tartott előadások
- Fejlesztő-kompenzáló foglalkozások az óvodai csoportban egyéni megsegítéssel
- Szülő segítése tanácsadással (szociális juttatások, lehetőségeik megismertetése)

Felelősségünk különösen nagy a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelésében és fejlesztésében. A hátrányos helyzet - esetenként - a gyermek veszélyeztetettségét is magában hordja.

A gyermek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az egyéni bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény szellemében a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű, oktatási és társadalmi integrációjának támogatása,

- minőségi neveléshez való hozzáférés és az integráció biztosítás,
- esélyegyenlőség növelése,
- egyéni szükségleteknek megfelelő speciális fejlesztés,
- az iskolába való átmenet segítése.

Az óvodapedagógus feladata a fejlődésükben elmaradást mutató gyermek egyéni, csoporton belüli megsegítése, felzárkóztató tevékenység szervezése.

Egyéni fejlesztési terv

Amennyiben a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján a diagnózis BNO kóddal szerepel, a fejlesztési tervet gyógypedagógus készíti el a jogszabályban előírt formanyomtatvány alkalmazásával.

Amennyiben a BNO besorolás nem szerepel a diagnózisban, óvodapedagógus (fejlesztő pedagógus) készít egyéni fejlesztési tervet. Tartalma:

- Gyermek neve, születési ideje
- Óvodai felvétel ideje
- Szakértői bizottság megnevezése, a szakvélemény dátuma, felülvizsgálat ideje
- Diagnózis, vizsgálati eredmények
- Fejlesztendő területek
- Fejlesztési ütemterv havi bontásban
- Elért eredmények

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Beilleszkedik, integrálódik a közösségbe
- Adott sérülése, fogyatékossága, rendellenessége mellett közösségben egészséges, harmonikus személyiséggé formálódik.
- Rendelkezik azokkal a testi, szociális és értelmi képességekkel (a fejlesztéseknek köszönhetően), amelyek az iskolába lépéshez szükségesek, amelyek alkalmassá teszi őt az iskolai életre.

VII.6. Kiemelten tehetséges gyermekek fejlődésének segítése

Kiemelten tehetséges gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Céljaink

- Korai tehetség-felismerés, tehetségazonosítás az életkori sajátosságnak megfelelően
- A tehetséges gyermek személyiségfejlődésének támogatása, a második kerületi speciális tehetségprogramban való részvételre javaslat adása
- Tanácsadás, támogatás a szülőknek

Az óvodapedagógus feladata

- ❖ Ismerje fel az óvodás gyermekben a tehetségre irányuló hajlamot, tehetségigéretet, teremtsen lehetőségeket teremt számukra a mielőbbi kiteljesedésre.
- ❖ Biztosítson különleges bánásmódot minden kiemelt figyelmet igénylő, tehetséges gyermeknek a csoporton belül (szem előtt tartva, hogy az óvodások esetében még „csak” kibontakozásra váró tehetségcsírákról beszélhetünk és nem tehetségről).
- ❖ Juttassa a tehetségcsírákat olyan ismeretanyaghoz, mely érdeklődésüknek, adottságaiknak megfelel, miközben erősödik gyengébb oldaluk is.

VIII. GYERMEKVÉDELMI FELADATOK

Az óvoda óvó-védő funkciójából következően az óvodai gyermekvédelem óvodai munkánk szerves része, az egyik legfontosabb jelzőrendszer. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő, kompenzáló szerepet töltenek be. A gyermeket hátrányos megkülönböztetés nem érheti.

Gyermekvédelmi feladataink során fontos a család tiszteletben tartása, a családi nevelés erősítése és ezzel együttesen a gyermek iránti felelősség ébrentartása. Tapintatos, személyes kapcsolat kialakítása azokkal a családokkal, akik segítséget kérnek, vagy látszólag segítségre szorulnak. A gyermekvédelmi munkát a humánus, segítőkészség, a megértés és a támaszkodás jelenti.

Hátrányos helyzetű gyermek:

Az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő,
- a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve a családba fogadó gyám legmagasabb iskolai végzettsége alacsony,
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket nevelő szülők bármelyike, vagy a családba fogadó gyám a szociális törvény szerinti aktív korúak ellátására (foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy rendszeres szociális segély) jogosult,
- a kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként tartotta nyilván a munkaügyi központ (az alacsony foglalkoztatottság fennállását az eljáró hatóság ellenőrzi),
- a gyermek szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy az eljárás során felvett környezettanulmány szerint félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek (elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény).

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek:

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a fenti három körülmény közül (alacsony iskolai végzettség; alacsony foglalkoztatottság; elégtelen lakókörnyezet, lakókörülmény) legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek és az utógondozói ellátásban részesülő, tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Veszélyeztetett gyermek:

Hazánkban a Gyermekvédelmi Törvény szerint a veszélyeztetettség a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátló, akadályozó állapot, magatartás vagy körülmény. A veszélyeztetett gyermek tehát az a gyermek, akit alapvető fizikai és pszichológiai szükségletei tekintetében elhanyagolnak, vagy bántalmaznak.

Veszélyeztetett helyzet fokozatai:

- alacsonyfokú veszélyeztető magatartás
- mérsékelten súlyos veszélyeztető magatartás

- nagyon súlyos veszélyeztető magatartás
- életveszélyes veszélyeztetettség

Veszélyeztetettség okai:

- környezeti (család, család szerkezet, nevelési hiányosságok, erkölcsi fejlődést veszélyeztető környezet, lakásviszonyok),
- gyermekvédelmi gondoskodást igénylő körülmények,
- gyermek személyiségében mutatkozó ok,
- anyagi ok,
- egészségügyi ok,
- egyéb ok.

Céljaink

- A gyermekek feltétel nélküli elfogadása, az őket megillető jogok érvényesülése
- A hátrányokkal küszködő és veszélyeztetett gyermekek kiszűrése, számukra az esélyegyenlőség biztosítása
- Az óvodai élet folyamatában a gyermekek személyiségének, fejlődőképességének optimális szintjéhez való juttatása
- A veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet korai felismerése, okainak feltárása.
- Segítségnyújtás a károsító tényezők megszüntetése érdekében (a gyermek személyiségi jogainak tiszteletben tartásával)

Feladataink

- ❖ A gyermeki-szülői jogok megismertetése és érvényesítése az óvodában, rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel
- ❖ A gyermek hátrányos helyzetének, veszélyeztetettségének felismerése, a problémák feljegyzése (szociokulturális háttér felmérése)
- ❖ A gyermekek szociális helyzetének lehetőség szerinti javítása, a családot, gyermeket megillető kedvezményekhez való hozzájutás elősegítése
- ❖ Együttműködés a gyermekvédelemben partner társszervekkel
- ❖ Segítő szakemberek igénybevétele a problémák típusának megfelelően
- ❖ A gyermekek egyéni szükségletének megfelelő fejlesztés

Igazgató feladata

- ❖ Biztosítja az óvodai férőhelyet a hátrányos helyzetű gyermekek számára, elsődlegesen a körzethez tartozó gyermekotthonok óvodáskorú lakóinak, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek fogadását, ellátását.
- ❖ A gyermekvédelmi törvény és a helyi önkormányzati rendelet betartásával étkeztetési kedvezményt biztosít.
- ❖ A gyermek számára szomatikus és emocionális fejlesztést biztosít.
- ❖ Az oktatási törvény hátrányos megkülönböztetés tilalmának betartása és betarttatása.
- ❖ A gyermekek érdeke mindenek felett alapelv érvényesülése valamennyi gyermekre tekintettel.

Gyermekevédelmi felelős feladata

- ❖ Irányítja és ellenőrzi az óvodában folyó gyermekvédelmi munkát
- ❖ Kapcsolatot tart az óvoda és az illetékes szervek között

- ❖ Ismeri és alkalmazza a gyermekvédelmi törvény, az aktuális rendeletek és utasítások ide vonatkozó előírásait
- ❖ Rendszeresen tájékoztatja a kollégákat a változásokról és információkról

Óvodapedagógusok feladata

- ❖ Szükség esetén cselekszik az óvodavezető jóváhagyásával.
- ❖ A családlátogatások alkalmával szerezzene a szociokulturális családi háttérrel információt.
- ❖ Bizalmasan és tapintatosan kezeljék a megszerzett információkat.
- ❖ Kiemelten kezeljék a hátrányos helyzetű gyermekek nevelődését, segítsék szocializálódásukat.
- ❖ Egyéni bánásmód alkalmazásával, megértő, támaszt, szeretetet adó magatartással enyhítse a hátrányokat
- ❖ Az információk etikus és tapintatos kezelésével valamennyi pedagógus tegyen eleget a pedagógiai és titoktartási kötelezettség előírásainak.

Az óvodai-iskolai szociális segítő tevékenység

A Család- és gyermekjóléti központ szolgáltatásaként a nevelési-oktatási intézményekben biztosított, elsősorban preventív jellegű megkereső és segítő tevékenység. Az óvodai szociális segítő munkájával az óvodába járó gyermekek képességeinek, lehetőségeinek optimális kibontakozását támogatja szociális kapcsolataik, társadalmi integrációjuk javításával, erősítésével. E tevékenység középpontjában alapvetően a gyermek fejlődése, jólléte áll, de a segítő tevékenysége irányulhat a családra, a pedagógusra, az alkalmazotti közösség más résztvevőjére is. A szakmai munka legfontosabb célja a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése. A szociális segítő tevékenysége során együttműködik az óvodáskorú gyermekekkel, családjukkal és az adott intézményben dolgozókkal. Az óvodai, iskolai szociális segítő tevékenysége nem váltja ki más szociális szakemberek (családsegítő, esetmenedzser) intézményi közreműködését, ők továbbra is megjelennek az intézményekben. Nem váltja ki továbbá a köznevelési intézmény dolgozóinak észlelő- és jelzőrendszeri feladatait sem.

Az együttműködés keretei

- Az óvodai szociális segítő kapocs és információs csatorna az intézmény és a család- és gyermekjóléti központ, illetve az egyes családok és a gyermekjóléti szolgáltatások között.
- Az óvoda kapcsolattartóján keresztül, aki általában az intézmény vezetője, vagy az általa kijelölt személy (tagóvoda-vezető, gyermekvédelmi felelős stb.), folyamatosan tájékoztatja tevékenységéről az intézményt. A kapcsolattartó feladata, hogy segítse az óvodai szociális segítő közösségbe történő bevezetését, beilleszkedését az adott óvodába.
- Tájékoztassa a problémás esetekről, az azzal kapcsolatos intézkedésekről. Indokolt esetben javasolt az óvoda értekezleteire, rendezvényeire, esetmegbeszéléseire meghívni a segítőt.
- Az intézményszintű együttműködés érdekében a család- és gyermekvédelmi központ és a köznevelési intézmény vezetője (óvodaigazgató, óvodavezető) rendszeresen konzultálnak egymással, a szolgáltatás minőségét közösen értékelik.
- Az óvodai szociális segítő hatékonysága attól is függ, hogy mennyire tudja magát pozicionálni az adott intézményben. Mennyire képes információkat átadni, jól kommunikálni az óvodavezetővel, az óvodapedagógusokkal és a szülőkel.
- Mivel az óvodai szociális segítő munkája bizalmi alapon működik, elsődleges feladata az intézmény dolgozóival a jó munkakapcsolat kialakítása. Munkájának megtervezéséhez szükséges az óvoda jelzéseit, kéréseit figyelembe venni.

IX. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

Külső kapcsolataink tartalmát, a kapcsolattartás formáit az intézményi SZMSZ részletesen szabályozza. Az óvoda a társadalomban elfoglalt helye szerint kapcsolatban áll különböző intézményekkel, szervezetekkel, csoportokkal, amelyek az óvodai élet során és az óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái és módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez.

Család

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Óvodai nevelőmunkánk a családi nevelésre épül, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való korrekt, partneri együttműködés. Az óvoda nyitott a családok felé, a partnerkapcsolat kialakításában kezdeményező. A gyermekek harmonikus fejlődése érdekében törekszik a kölcsönös bizalom, tisztelet, alkalmazkodás és segítségnyújtás megvalósítására.

Helyi sajátosságnak tekinthető, hogy óvodáinkban gyakoriak a nagycsaládok. Intézményünk körületekintően szervezi az együttműködés formáit, mely az információk áramlását a szemléletformálást, az óvoda tartalmi munkájának szakszerű megismerését, a gyermekek egyéni fejlődésének jellemzőjét hivatott közvetíteni.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait

Feladataink:

- ❖ Az óvoda és család összhangjára való törekvést.
- ❖ A családok segítését, nevelési eljárásaik következetes megtartásában.
- ❖ Igyekszünk megismerni a családok pszichés kondícióit, konfliktuskezelési technikáit.
- ❖ Törekszünk arra, hogy a jól megalapozott óvodai eljárásokat a család átvegye és folytassa.

Az együttműködés formái:

Beiratkozás:

A törvényben előírt módon és időben szervezzük az intézményünk körzetébe tartozó gyermekek beiratkozását a soron következő nevelési évre. A beiratkozás rendjét a központi hirdetésménnyel egy időben, az intézmény honlapján is megjelenítjük, a jelentkezni vágyók tájékoztatása céljából.

A beiratkozás rendje a következő információkat tartalmazza:

- a beiratkozás napját, időpontját,
- a beiratkozás épületen belüli helyét,
- a beiratkozást vezető személy nevét (általában ezt az intézményvezető végzi, akadályoztatása esetén az általa megbízott helyettese teljesíti a feladatot),
- a beiratkozáshoz szükséges dokumentumokat.

Ismerkedési délelőtt

Lehetőséget teremtünk az újonnan érkezőknek, hogy a nevelési év elkezdése előtt a szülők gyermekükkel együtt megismerhessék az intézmény dolgozóit, a csoport pedagógusait, dajkáit és megszerezzék első benyomásukat az intézményről, leendő csoportjukról.

Szülői értekezlet

Mindig a tájékoztatás, informálás a célja. Lehetőséget teremtünk általa a közös gondolkodásra, az intézmény, a gyermekcsoport életével kapcsolatos kérdések megvitatására legalább két alkalommal az év folyamán.

Fogadóóra

A szülő, illetve az óvodapedagógus és más óvodánkban dolgozó szakember által kezdeményezett kötetlen beszélgetés a gyermek fejlettségéről, esetleges nevelési problémákról.

Közös programok

Az óvodai életbe való betekintés és a közös élményszerzés a célja. Kirándulások, vásárok, ünnepek, munkadélutánok formájában

Kommunikáció a kiemelt figyelmet igénylő, SNI gyermekek szüleivel:

A sajátos nevelési igényű gyermek családjával speciális kapcsolatot igyekszünk kialakítani, mely fontos alapja az együttműködésnek. A családokkal való kommunikáció alapelvei fokozatosan kell, hogy érvényesüljenek. Az empátia, az elfogadás, a befogadás fontos eleme a kapcsolatnak. A családokat segítenünk kell azon az úton, melynek különböző fázisain keresztül jut el arra a pontra, hogy gyermekét elfogadja és mindent megtegyen annak érdekében, hogy fejlődjön önmagához képest. Ösztönözzük a sérült gyermek szüleit, hogy a többi szülő közeledését elfogadják, közös programokban ők is részt vegyenek.

Szülői szervezet

Képviseli a szülőket és a gyermekeket a köznevelési törvény által biztosított jogaik érvényesítésében. A gyermekek nagyobb csoportját érintő bármely kérdésben tájékoztatást kérhet a nevelési intézmény vezetőjétől, az e körbe tartozó ügyek tárgyalásakor. Fontos szerepe van az óvoda és a család kapcsolatának alakításában, a folyamatos együttműködés, véleménynyilvánítás, kezdeményező és szervező tevékenységével.

Óvoda – bölcsőde

Néhány kisgyermek a környező bölcsődék valamelyikéből érkezik óvodánkba. Lényeges lehet személyiségük alaposabb megismerése érdekében, hogy felveszük gondozónőikkel a személyes kapcsolatot. Ez megkönnyítheti az intézményváltás okozta szorongások oldását, a beilleszkedés elősegítését. Már az óvodába lépés előtt találkozhatunk és felkészülhetünk az egyes nevelési problémák kezelésére is. Lényeges szempont számunkra, hogy a két különböző, de egy célt szolgáló intézmény szakmailag minél többet tudjon egymás nevelő munkájáról.

Kapcsolattartás formái:

- kölcsönös intézménylátogatások,
- személyes tapasztalatcserék,

Óvoda és iskolák

Óvodánk a környékünkhöz közel található általános iskolákkal, olyan tartalmi kapcsolatra, együttműködésre törekszik, amely segít óvodásainknak betekintést nyerni az iskola világába. Lényeges a megfelelő iskola kiválasztása, hogy minden kisgyermek a saját képességeinek megfelelő iskolába kerülhessen. Információ átadással, az iskolák oktatási programjainak megismertetésével, pontos és korrekt tájékoztatással segítjük a szülőket. Fontos, hogy elismerjük, megbecsüljük egymás értékeit, mert csak így válhatunk együttműködni képes partnerekké a gyermekek érdekében.

A kapcsolattartás formái:

- kölcsönös és rendszeres intézménylátogatások,
- az iskolák programjának bemutatása,
- szakmai napok rendezése,
- osztály, valamint csoportlátogatások, bemutatók szervezése,
- a leendő tanítónők megismerése,
- nyílt napok szervezése a szülők számára

Egyéb kapcsolatok

Fenntartó

A fenntartóval való együttműködést a kölcsönös bizalom, a problémák segítőkész megoldására való törekvés, valamint a hivatalos ügyek naprakész, folyamatos végrehajtása jellemzi.

A kapcsolattartás formái:

- folyamatos információáramlás, megbeszélések,
- vezetői értekezleteken keresztül az aktuális kérdések tisztázása,
- az óvodavezetés és az önkormányzat között folytatott hivatalos kapcsolattartás gazdasági, pedagógiai, intézményvezetési kérdésekben

Szakmai szervezetek

- Pedagógiai Szakszolgálat, mellyel az együttműködés a legszorosabb. A szülőket nevelési kérdésekben, beiskolázási gondjaink megoldásában, gyermekük fejlesztésében segítik, illetve megkönnyítik a tájékozódást az új információk között.
- 2. kerületi szociális intézmények Szociális és Gyermekvédelmi Irodával
- Budapest Főváros 2. Kerületi Családsegítő és Gyermekjóléti Központ
- Egészségügyi szolgáltató, Gyermekorvos, Védőnői szolgálat

Civil szervezetek

A fakultatív óvodai rendezvények és szakmai programok megvalósulásának erkölcsi és szakmai támogatói: Magyar Madártani Egyesület, Magyar Természetjárók Szövetsége, Zöld óvodák hálózata, Sasoló program.

X. GYERMEKEK EGYÉNI KÉPESSÉGEINEK MÉRÉSE, NYOMON KÖVETÉSE

Diagnosztikai fejlettségmérő vizsgálat (DIFER)

A mérést az óvodában erre képesítést szerzett óvodapedagógusok végzik évente két alkalommal. A *szeptemberi mérés* célja, hogy diagnózist állítson fel a gyermekek alapkészségeiről, azok fejlődéséről, s útmutatót adjon a pedagógusoknak arról, melyek azok a hiányosságok, fejlesztésre váró területek, amelyeket pótolni kell a sikeres iskolai élet megkezdéséhez.

A *tanév végi mérés* célja az, hogy kimutassa a tanév során a gyermekek alapkészségeinek fejlődését, a feltárt problémás esetekben a fejlesztés eredményességét vizsgálja, esetleg további fejlesztés szükségességét szorgalmazza.

Eszközei: DIFER fejlettségmérő nyomtatványok

SZÓL-e? Logopédiai szűrővizsgálat

A Pedagógiai Szakszolgálat intézményi logopédusa végzi a tanévkezdéskor az adott évben tankötelessé váló gyermekek beszédértésére, beszédészlelésére és beszéd fejlettségére vonatkozóan.

Eszközei: Szól-e? Szűrőeljárás nyomtatványai

KOFA Logopédiai szűrővizsgálat (Készségfejlesztő Óvodai Fejlődés- és Alapozó Mérés)

A szűrést a Pedagógiai Szakszolgálat gyógypedagógusa végzi az óvodába érkező 3 éves gyermekek körében.

Célja: az esetleges nyelvi zavar korai szűrése, felismerése

A gyermekek fejlődési naplója

A fejlődési napló a gyermekek egyéni fejlődésének regisztrálására szolgáló dokumentum, mely a gyermek óvodába kerülésétől az iskolába meneteléig tartalmazza fejlődését és a szükséges fejlesztési feladatokat.

Határozat a módosított Pedagógiai Program elfogadásáról

A Hűvösvölgyi Gesztenyés kert Óvoda nevelőtestülete a 2025. augusztus 27-én megtartott értekezletén az igazgató által előzetesen megküldött, a mai napon ismertetett módosított Pedagógiai Programot 1/2025. (VIII.27.) határozatszámon elfogadta.

Az elfogadás tényét a nevelőtestület tagjai az alábbiakban hitelesítő aláírásukkal igazolják.

	Név	Aláírás
1.	Bodó Adrienn	
2.	Czövek Boldizsár	
3.	Gombás Anikó	
4.	Göblyös Ágnes	
5.	Hillier-Szalai Enikő Cecília	
6.	Kállai Mária	
7.	Kováts Alíz	
8.	Nagy Nóra Dalma	
9.	Sümegi Szilvia	
10.	Szilágyi-Rezes Mária	
11.	Tóth Dóra	
12.	Tóth Tímea	
13.	Vida Lídia Dóra	